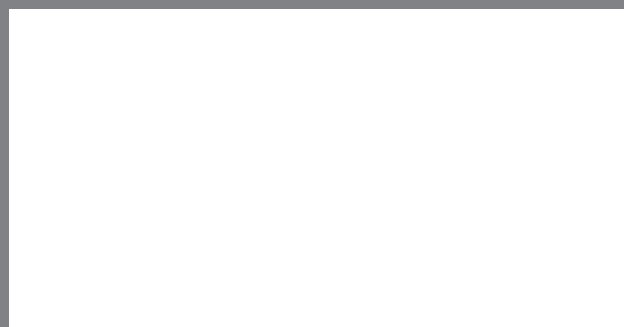
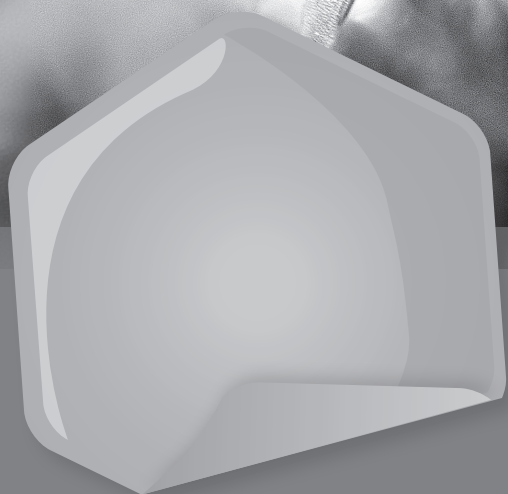
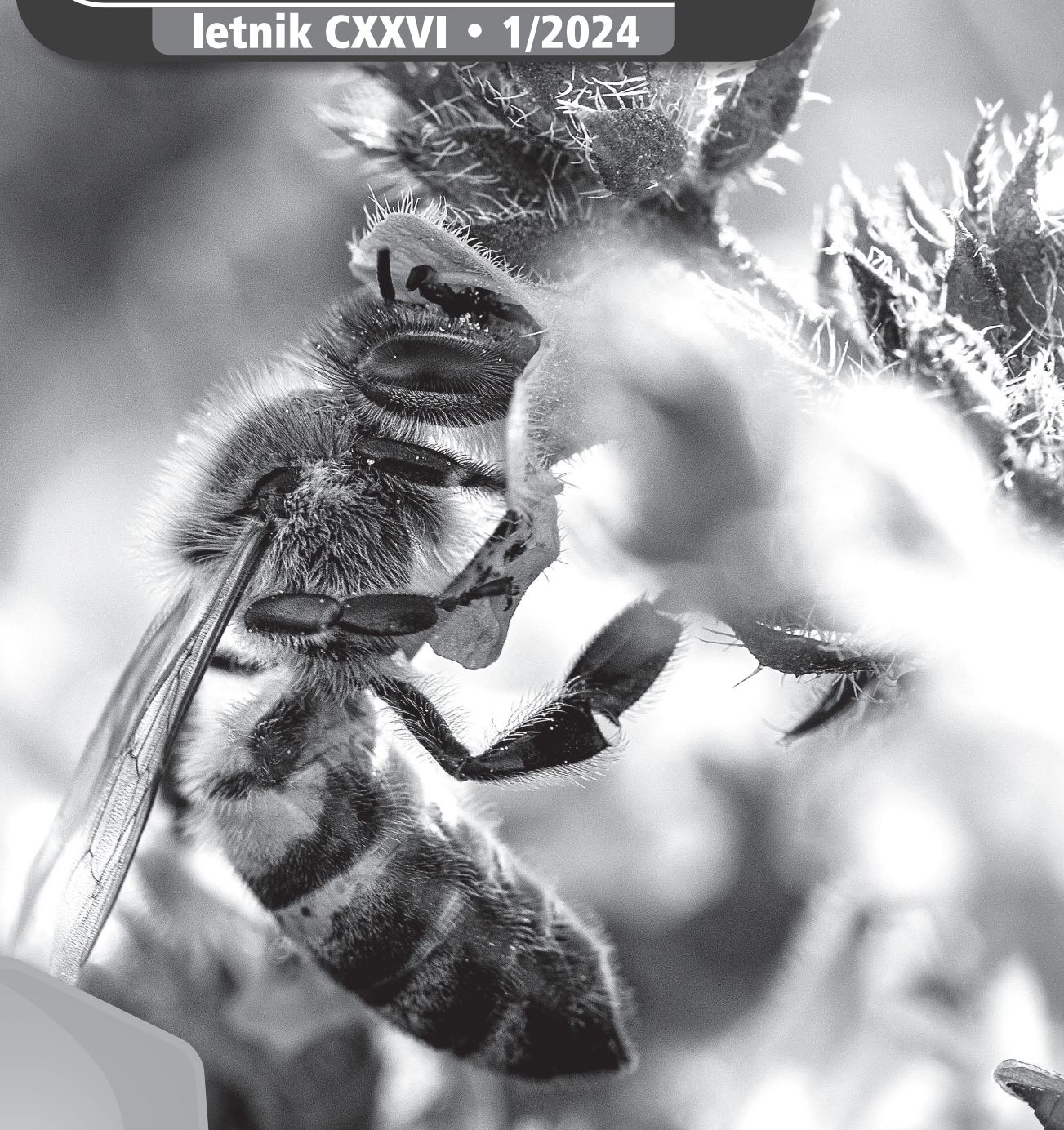

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXVI • 1/2024

Seznam terenskih svetovalcev Javne svetovalne službe v čebelarstvu po Sloveniji

Okoliš	Priimek	Ime	Stik	Občine
Gorenjski	Markič	Janez	030/604 028 031/365 021	Kamnik, Komenda, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Trzin, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Kranj, Naklo, Predvor, Šenčur, Žiri
	Pintar	Tomaž	030/604 046 041/602 540	Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žirovnica
Celjski	Jernej	Andrej	030/604 064	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Radeče, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Store
	Babnik	Peter	030/604 060 041/211 295	Celje, Dobrna, Laško, Slovenske Konjice, Tabor, Vitanje, Vojnik, Zreče, Žalec
	Podrižnik	Franc	030/604 068	Braslovče, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vransko, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
Podravski	Čuš	Martin	030/604 071	Cerkvenjak, Cirkulane, Destrič, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Makole, Markovci, Ormož, Podlehnik, Ptuj, Središče ob Dravi, Starše, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale
	Kitak	Stanislav	030/604 075 041/864 166	Benedikt, Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače - Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij, Šentilj
Ljubljanski	Borštnik	Brane	030/604 002 031/336 905	Dobropole, Dol pri Ljubljani, Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče, Vodice, Sodražica, Ribnica, Loški Potok
	Marinko	Roman	030/604 008	Borovnica, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Domžale, Horjul, Ljubljana, Log - Dragomer, Logatec, Vrhnika
Primorski	Adrijan	Seljak	041/728 469 030/360 900	Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin, Nova Gorica, Brda, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba, Ajdovščina, Idrija, Vipava, Komen
Obalno-kraški	Babič	Klavdijo	030/604 036	Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Koper, Piran, Sežana
Obalno-kraški, notranjski	Anzeljc	Rajko	030/604 041	Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Bloke, Cerknica, Postojna, Bloke
Dolenjski, posavski	Sajtl	Vinko	030/604 053	Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Straža, Trebnje, Žužemberk, Litija, Šmartno pri Litiji, Mokronog - Trebelno, Šentjernej, Sentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Sevnica
Pomurski	Madjar	Jakob	041/720 481 041/598 356	Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci, Tišina
	Tratnjek	Franc	030/604 084 041/606 013	Beltinci, Črenšovci, Dobrovniki, Lendava, Ljutomer, Odranci, Razkrižje, Turnišče, Velika Polana, Veržej
Koroški	Goričan	Janko	030/604 085 041/332 698	Dravograd, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica
	Praper	Pavel	030/604 087	Črna na Koroškem, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec
Belokranjski	Milinkovič	Dušan	030/604 090	Črnomelj, Kočevje, Kostel, Metlika, Osilnica, Semič

Podatki za stik Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta:

Enota Murska Sobota, Noršinska cesta 35, 9000 Murska Sobota: Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med., 02/534 82 18, 031/622 730, mateja.ratiznojnik@vf.uni-lj.si.

Enota Maribor, Karantanska ulica 37, 2000 Maribor: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., 02/228 37 38, 041/645 792, vida.lesnik@vf.uni-lj.si.

Ljubljana, Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana: dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med., 01/477 93 71, 041/650 158, lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si, Barbara Hočevar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/706 449, barbara.hocevar@vf.uni-lj.si, Rene Rus, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/466 215, rene.rus@vf.uni-lj.si, in Monika Kozar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 040/252 781, monika.kozar@vf.uni-lj.si.

Enota Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Alenka Jurić, dr. vet. med., 03/428 16 35, 041/900 005, alenka.juric@vf.uni-lj.si.

Enota Novo mesto, Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., 07/332 51 17, 041/649 495, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica (pisarna Koper), Ulica 15. maja 17, 6000 Koper: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., 05/936 67 70, 041/645 763, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., 05/338 37 00, 041/740 805, ivo.planinc@vf.uni-lj.si.

Enota Kranj, Kranjska cesta 16, 4202 Naklo: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., 04/277 06 20, 041/645 769, mira.jenkorogelj@vf.uni-lj.si.

PRODAM

Med, akacijev, cvetlični, lipov in ajdov. Možna dostava na dom, 041 784 775.

Med, letošnji gozdni in lipov, v rinfuzi. Okolica Novega mesta, 041 703 051.

Med, cvetlični, akacijev, gozdni, kostanjev in lipov, ter matični mleček. Ptujška Gora, 041 587 573.

Med, akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev, gozdni in ajdov. Cena po dogovoru, z možnostjo dostave v Ljubljano! Murska Sobota, 041 252 695.

Med, cvetlični. Škocjan, po postopku hlapenja 031 882 295.

Med, lipov, gozdni in akacijev. Po postopku hlapenja. Okolica Novega mesta, 041 703 051.

Med, akacijev, v rinfuzi ali kozarcih. Možna dostava v Ljubljano. Križevci, 041 340 408.

Med, akacijev, 300 kg v sodih po 80 kg. Nova Cerkev, 041 805 179.

Med, lipov, pakiran po 80 kg. Šmarješke Toplice, 040 462 613.

Med, gozdni, hojev in lipov, v rinfuzi ali v kozarcih. Okolica Vuhreda, 02 88 73 733.

Med, smrekov, SMGO, pakiran po 28 kg. Možnost dostave. Okolica Logatca, 041 620 850.

Med, cvetlični, akacijev, in matični mleček. Lovrenc na Dravskem polju, 041 579 827.

Med, cvetlični, pakiran po 40 kg. Okolica Krškega, dostava po dogovoru, 031 303 337.

Med, cvetlični in akacijev, ter 200 kg čebeljega voska. Ormož, 031 326 959.

Med v rinfuzi, več vrst, v sodih po 80 kg. Cerkno, 031 892 952.

Med, akacijev, lipov in hojev, v sodih po 30 kg. Okolica Ilirske Bistrice, 031 894 641.

Cvetni prah (cvetlični, kostanjev), zračno sušen, očiščen in zamrznjen. Cena po dogovoru. Pošljem tudi po pošti. Krška vas, 041 947 836 ali 051 366 071.

Med, lipov, v posodah po 40 kg. Solkan, 051 336 768.

Cvetni prah, svež in posušen, cvetni prah osmukanec. Nabran v Beli krajini, očiščen in shranjen v hladilnici ter zmrzovalni skrinji. Možna dostava na dom. Metlika, 040 845 113.

Čebelje družine na 7/9 AŽ-satih, očiščene varoj. Na voljo nekeje aprila. Vse matice so letošnje. Sprejemam rezervacije. Domžale, 041 597 760.

Čebelje družine na AŽ- in LR-satih. Močne z letošnjimi maticami, lahko s panji ali brez. Okolica Ljubljane, 040 984 013.

Čebelje družine z lanskimi maticami na mladih AŽ- in LR-satih. Prevzem konec marca ali na začetku aprila. Lenart, 031 556 244.

Čebelje družine, zdrave, na AŽ-satih, lahko s panji ali brez. Naklo, 040 670 456.

Satnike AŽ, lipove, 6-krat vrtane, kakovostna izdelava, lahko pošljem po hitri pošti. Ugodno. Škofja Loka, 031 753 345.

Smukalniki za cvetni prah, 21 kosov, proizvajalca Dolinšek. Rabljeni samo dve sezoni. Prodajam tudi 8-satno kasneto točilo, motor je star dve leti. Okolica Ljubljane, 031 458 752.

Lipove deske, suhe, debeline 32 mm, in točilo na tri AŽ- sate. Gorenjska, 041 692 775.

Satnike AŽ, lipove, 6-krat vrtane, zbite in lepljene. Cena po dogovoru. Okolica Ljubljane, 031 635 856.

Satnike AŽ, 6- ali 5-krat vrtane. Lahko so tudi nezbiti. Cena po dogovoru. Pivka, 040 972 650.

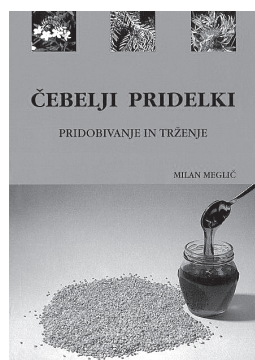
AŽ-panje 10S, rabljene, in pletene koše za ogrevanje rojev (veliki, srednji, mali). Murska Sobota, 041 302 553.

Točilo, 8-satno, AŽ, na elektro motor, ter nekaj 10- in 11-satnih AŽ-panjev. Ormož, 031 326 959.

Tovorno vozilo Iveco Daily, letnik 2013, prirejeno za prevoz zabojnika za čebele, vozno z B-kategorijo. Tišina, 041 351 985.

Januarska akcijska ponudba

Na Čebelarški zvezi Slovenije imamo v **akcijski ponudbi** naslednje artikle. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01 729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si. **Akcijska ponudba velja za člane ČZS.**
Za naročene artikle, se v primeru pošiljanja po pošti, zaračuna poštnina!

Čebelji pridelki pridobivanje in trženje 6,26 EUR - 10% = 5,63 EUR

Veliki ljudje Slovenskega čebelarstva 19,90 EUR - 15% = 16,90 EUR

Priročnik za začetnike 5,55 EUR - 10% = 4,96 EUR

Cvetni prah 1,90 EUR - 10% = 1,71 EUR

Pridelava in predelava voska 4,34 EUR - 10% = 3,90 EUR

Bidon 10,00 EUR - 10% = 9,00 EUR

Tehnološki informator/koleđar za leto 2024 4,00 EUR - 20% = 3,20 EUR

Slikanica Dobra beseda je kot med

Pregovori, reki in modre misli o čebelah, čebelarjih in čebelarstvu

V slikanici nas čebela Kranjska Sivka povabi na popotovanje med pregovore, reke in modre misli o čebelah, čebelarjih in čebelarstvu. Slikanico izpod peresa avtorice **Dragice Šteh** na 30 straneh krasi 15 dvostranskih ilustracij ilustratorke **Urške Stropnik Šonc**, vsebuje pa **izbranih 50 pregovorov** iz slovenskega čebelarskega ustnega izročila. Slikanica je predvsem namenjena otrokom ter njihovim staršem, dedkom in babicam. Primerna je tudi za uporabo v vrtcih in šolah in jo priporočamo vzgojiteljicam in vzgojiteljem ter učiteljicam in učiteljem.

Cena slikanice: 19,90 + poštšina

Slikanico naročite na ines.zunic@czs.si ali 01 729 61 00.

Čebelarska zveza Slovenije nadgrajuje člansko izkaznico ugodnosti

Vsi člani Čebelarske zveze Slovenije boste s člansko izkaznico v prihodnje deležni še več ugodnosti pri raznih ponudnikih blaga in storitev.

Ugodnosti za člane omogočajo:

- Anton Ciglič, s. p.,
- Apartmaji Isabella Kustiči (otok Pag),
- Apartmaji Stanka Komparak (otok Korčula),
- BeeConn tehnice,
- Belokranjski hram, d. o. o.,
- Camp Omišalj (otok Krk),
- Camp Straško (otok Pag),
- Čebelarski center Maribor, Jana Pušnik Pokrivač, s. p.,
- Čebelarstvo Pislak Bali,
- Čebelarstvo Vogrinčič,
- Čebelji raj Noč,
- Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o.,
- Eldema elektronika, Srečko Lavrič, s. p.,
- Kipgo, d. o. o.,
- Kokos Agency, d. o. o.,
- Liburnia Riviera Hotels (Opatija),
- Majskaj, d. o. o.,
- Marjan Dolinšek, s. p.,
- Medium, d. o. o.,
- Muzeji radovljiske občine,
- Peter Potočnik, s. p.,
- PC Doktor, Luka Dobovičnik, s. p.,
- Prva osebna zavarovalnica, d. d.,
- Primož Rože s. p.,
- Sabina Pirš, s. p., Gostišče pri čebelici,
- Slovenia Eco Resort,
- Šport hotel Pokljuka,
- Štefan Šemen, s. p.,
- Terme Snovik,
- Trajnice Golob Klančič,
- Turistično čebelarstvo Pavlovič,
- cenejša samoplačniška usposabljanja ČZS in 10-% popust na trgovsko blago.

Vsi ponudniki blaga in storitev so objavljeni na naši spletni strani, kjer je opisana tudi oblika ugodnosti:

www.czs.si/content/X9. V Slovenskem čebelarju bomo mesečno dopolnjevali seznam ponudnikov storitev ugodnosti.

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXVI • 1/2024

Dan slovenske hrane
prerasel v teden
slovenske hrane!

- Kako je bilo in kako je danes s hudo gnilobo čebelje zalege na območju NVI Enote Celje?
- Aktualne teme Apimondie 2023
- Čebeli najbolj prijazna občina in državni prvaki v medu 2023

Sedemnajsti natečaj čebelarske fotografije

Vabimo vas k sodelovanju na sedemnajstem natečaju čebelarske fotografije, ki bo desetič tudi mednarodni. Na natečaju lahko s svojimi avtorskimi fotografijami, sodelujejo odrasle fizične osebe iz katere koli države ter učenci osnovnih šol in dijaki srednjih šol iz Slovenije. Natečaj organizira Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu.

Fotografije pošljite na e-naslov: mara.golobmeserko@czs.si ali na nosilcih elektronskih podatkov po navadni pošti na naslov: Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, Slovenija s pripisom »Fotonatečaj 2024«.

Rok za oddajo fotografij je vključno 29. Februar 2024.

Več informacij najdete na spletni strani ČZS in prek QR-povezave:

UVODNIK

Drage čebelarke, dragi čebelarji!

Kot na vsakem začetku smo tudi na začetku leta zazrti v prihodnost. Ustvarimo si različne načrte, poslovne in osebne cilje. Tisti, ki neradi priznamo načrtovanje, pa vsaj gojimo upanje, da nam bodo prihodnji časi naklonjeni. Predvsem upamo, da bo vreme karseda ugodno za naše čebele. Opaziti je, da nam začetek januarja po temperaturah ni preveč blizu, čebele izletajo iz panjev, saj je pretoplo za zimski čas, če mu sploh lahko še tako rečemo. A upanje umre zadnje, in to nas vodi naprej.

V tem letniku *Slovenskega čebelarja* si želim, da bi sledili aktualnim temam in težavam, s katerimi se bomo spoprijemali čez leto. Z avtorji prispevkov in drugimi soustvarjalci najstarejšega glasila bomo poskrbeli tako za strokovne kot tudi poljudne vsebine s ključnimi odgovori na vprašanja, ki se nam bodo porajala.

Kot ste opazili, je na vaše naslove spet prišel izvod *Slovenskega čebelarja* v »sivi suknji«. V zadnjem času sem prejela opombo, da nekaterim ni všeč. Zato je prav, da ponovno povemo, da je prav ta siva »preobleka« nadomestek plastičnega ovitka, ki poskrbi, da je naše glasilo prijaznejše do narave. Informacije oziroma vsebina sivega ovitka se skoraj ne spreminja. Tako lahko na njem najdete

pomembne podatke za stik s terenskimi svetovalci, male oglase in akcije, občasno informacije za usposabljanja. Po želji ga lahko odtrgate in posebej shranite tja, kjer vam bo najbolj pri roki, glasilo pa lahko zažari v svoji pravi podobi.

Poleg sivega ovitka pa nekatere moti tudi papir, na katerem je stiskan *Slovenski čebelar*.

Kolofon je v publikacijah pogosto spregledan, zato dovolite, da navedem naslednji argument, ki ga lahko najdete prav tam: »Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi)«. To pomeni, da je tudi papir izbran z mislijo na ohranjanje narave, kar pa je, glede na to, da smo čebelarji veliki zagovorniki in ljubitelji narave, naše primarno vodilo.

In za konec, ko smo že pri načrtih, pa nam včasih ne gre, kot smo načrtovali, nas kaj prehitijo ali nam kaj nepričakovanega prepreči pot. To je tudi razlog, da ste pričujočo januarsko številko prejeli kasneje, kot je to običajno. Zato se vam opravičujem za nevšečnosti in hkrati zahvaljujem za razumevanje.

Dovolite še, da vam zaželim medu polno, srečno, uspešno in zdravo novo leto 2024!

Mara Golob Meserko

Kot čebelar sem ponosen na svoje čebelje pridelke

Kot slovenski čebelar s ponosom polnim v kozarce slovenskega porekla, poleg tega pa je del mojega ponosa potrošniku ponuditi tudi med iz EU-sheme kakovosti – Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo. Naj potrošnik ve, da se ne bojim notranjega in zunanega nadzora, in naj ve, da je naš med v shemi kakovosti nad kakovostnimi parametri iz smernice EU o medu, ki določa precej nižje kakovostne parametre, kot jih dosega naš med. Moj poziv vsem: Postanite del EU-shem tudi vi in označite svoj med ponosno z EU-označbami Slovenski med z zaščiteno označbo porekla, Kraški med in Kočevski gozdni med in ekološki med.

Lep pozdrav.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

KAZALO

UVODNIK

Mara Golob Meserko1

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Alenka Jurić: Kako je bilo in kako je danes s hudo gnilobo
čebelje zalege na območju NVI Enote Celje? 4

Aleš Bozovičar: 48. Svetovni čebelarški kongres
v znamenju aktualnih čebelarških težav 6

Aljaž Debelak: Težava označevanja medu tudi tema
Apimondie v Čilu 8

DELO ČEBELARJA

Tomaž Granda: Čebelarjeva opravila v januarju 10

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Tina Žerovnik: Z ustvarjalnostjo do učinkovitih strategij
za uspešno lokalno in globalno delovanje12

Mara Golob Meserko: Znanje in izkušnje so v čebelarstvu
ključnega pomena 14

OBVESTILA ČZS

Mojca Pibernik: December smo začeli z dnevom turizma16

Tina Žerovnik: Okusi Slovenije v EU-shemah kakovosti18

Petra Peunik Okorn: Strokovna ekskurzija
apiterapevtov v Srbijo19

ČEBELARSKI KROŽEK 26

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 28

V SPOMIN 29

OGLASI 30

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredništvo: 01 729 61 14, 030 604 660, mara.golobmeserko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Uredniški odbor: Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Simon Golob, Urška Intihar, Anton Žakelj, Mira Jenko Rogelj, Borut Preinfalk, Mara Golob Meserko

Urednica: Mara Golob Meserko

Lektorica: Mojca Pipan

Oddaja prispevkov: Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

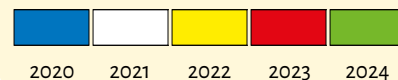
Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarškim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Priprava za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7630. Tiskano: 8. 1. 2024.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Foto: Nikos Kokolakis, Grčija.

**Mednarodna barvna koda
za označevanje čebeljih matic**

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKO ZVEZE SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si
Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si
Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si
Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, opazovalec in napovedovalec čebeljih paš: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/
Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja: Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si
Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si
Svetovalci specialisti za ekonomiko: Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si, Mojca Pibernik: 01/729 61 12, 040/436 518, mojca.pibernik@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane: Urška Ratajc: 01 729 61 34, 040 436 514, urska.ratajc@czs.si
Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si
Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si
Svetovalci za izobraževanje in usposabljanje: Boris Potočnik: 01 729 61 11, 051 637 204, boris.potocnik@czs.si
Računovodstvo: Petra Stropnik: 01 729 61 28, 031 506 764, petra.stropnik@czs.si
Uredništvo: Mara Golob Meserko: 01 729 61 14, 030 604 660 mara.golobmeserko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php
Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si
Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11,

cebelarskaknjiznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php
Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si
Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php
Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php
Uradne ure JSŠČ: Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarškem centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijske gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.
Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarškem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Okusite pravega

**Vključite se v evropske
sheme kakovosti in
zaščitite svoj med.**

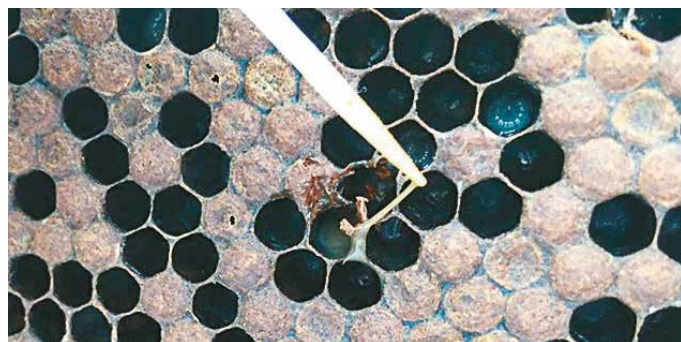

Kako je bilo in kako je danes s hudo gnilobo čebelje zalege na območju NVI Enote Celje?

Alenka Jurić, dr. vet. med., UL Veterinarska fakulteta, Nacionalni veterinarski inštitut, Enota Celje (alenka.juric@vf.uni-lj.si)

Nacionalni veterinarski inštitut (NVI) Enota Celje z eno zaposleno veterinarico na področju zdravstvenega varstva čebel pokriva skupno 36 občin, in sicer vseh 31 občin Savinjske regije (Braslovče, Celje, Dobje, Dobrna, Gornji Grad, Kozje, Laško, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Podčetrtek, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Solčava, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Štore, Tabor, Velenje, Vitanje, Vojnik, Vransko, Zreče, Žalec), tri občine Zasavske regije (Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi) in dve občini Posavske regije (Bistrica ob Sotli in Radeče). Ključno delo veterinarja na tem področju je odkrivanje in preprečevanje posebej nevarnih bolezni čebel, med njimi tudi hude gnilobe čebelje zalege. Huda gniloba čebelje zalege ni ozdravljiva, njen povzročitelj bakterija *Paenibacillus larvae* je v obliki spore zelo odporna in lahko preživi tudi več desetletij. Nedoslednost pri odkrivanju bolezni in neupoštevanje ukrepov za preprečitev širjenja bolezni v okolico lahko povzroči v čebelarstvih zelo veliko škodo, ki je povezana z odmrtnostjo in neškodljivim uničenjem bolnih čebeljih družin,

Sum na hudo gnilobo čebelje zalege (vdrti, temni, naluknjani pokrovci zalege, mrtve vlečljive čebelje ličinke) mora čebelar takoj prijaviti pristojnemu veterinarju NVI.

čebelarke opreme in orodja ter strogimi omejitvami pri premikih čebel. Bolezen se zatira pod uradnim veterinarskim nadzorom po pravilniku (Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, zatiranje, obveščanje in preprečevanje hude gnilobe čebelje zalege – *Pestis apium*, Uradni list RS, št. 10/20. 61/20), po katerem mora čebelar prijaviti sum na bolezen veterinarju NVI in upoštevati predpisane ukrepe. Na podlagi zbranih podatkov pri spremljanju bolezni čebel na območju NVI Enote Celje ugotavljamo, da je huda gniloba čebelje

Občina	leto 2002	leto 2003	leto 2004	leto 2005	leto 2006	leto 2007	leto 2008	leto 2009	leto 2010	leto 2011	leto 2012	leto 2013	leto 2014	leto 2015	leto 2016	leto 2017	leto 2018	leto 2019	leto 2020	leto 2021	leto 2022	leto 2023	Skupaj
Šentjur	6	22	1		5	1			5	2	5	2	1	2	3	6						2	63
Laško	1	3	4	2							5	6	6	1		1			1	8		4	42
Zagorje ob Savi				14	4	3				1	1	1											24
Rogatec												2	1	2			7	2	7	1		1	23
Šmarje pri Jelšah			8						8	2													18
Velenje	1	4			4		4													1			17
Vojnik			14	1							1								1				17
Podčetrtek			1	6					1	8													16
Zreče	1									6	3		1					3	2				16
Celje			4	1													7						12
Šoštanj	1	1		7							3												12
Mozirje	7	1	2																				10
Radeče		3	2	1	3	1																	10
Ljubno	3							6															9
Slovenske Konjice		2							2	1									1	2			8
Žalec	4		1				1												2				8
Rogaška Slatina			1												2					4			7
Rečica ob Savinji	1							3															4
Štore		1		1	1					1													4
Dobje pri Planini					2	1																	3
Šmartno ob Paki	1		2																				3
Gornji Grad														1			1						2
Kozje																		2					2
Tabor								2															2
Vransko						1																1	2
Braslovče	1																						1
Dobrna																		1					1
Polzela				1																			1
Solčava			1																				1
Skupaj	27	37	41	34	19	7	5	9	18	21	21	11	9	6	5	14	8	6	13	17	2	8	338

Število čebelnjakov v posameznih občinah in skupno na območju NVI Enote Celje, v katerih je bila ugotovljena huda gniloba čebelje zalege v obdobju od leta 2002 do leta 2023.

Občina	leto 2002	leto 2003	leto 2004	leto 2005	leto 2006	leto 2007	leto 2008	leto 2009	leto 2010	leto 2011	leto 2012	leto 2013	leto 2014	leto 2015	leto 2016	leto 2017	leto 2018	leto 2019	leto 2020	leto 2021	leto 2022	leto 2023	Skupaj
Šentjur	29	129	1		16	6			11	9	19	11	2	6	8	14						20	281
Zreče	9									175	24		1					8	7				224
Rogatec												2	6	6			65	4	35	1		3	122
Laško	3	6	8	4							15	16	16	2		2			4	24		13	113
Zagorje ob Savi					77	5	14			1	2	1											100
Podčetrtek			2	45					1	48													96
Šmarje pri Jelšah			27						31	2													60
Vojnik			49	2							1								1				53
Šoštanj	6	2		25							15												48
Radeče		28	5	1	8	4																	46
Mozirje	40	Č.D.	3																				45
Celje			11	9												24							44
Velenje	2	12			10		8				9									1			42
Ljubno	24								16														40
Slovenske Konjice		5								11	1									2	8		27
Rečica ob Savinji	2								18														20
Rogaška Slatina			1												2					15			18
Štore		5		2	1						9												17
Žalec	6		1				4													3			14
Šmartno ob Paki	1		10																				11
Dobrna																		9					9
Kozje																			9				9
Dobje pri Planini					2	4																	6
Polzela				5																			5
Tabor										3													3
Vransko						1																2	3
Braslovče	2																						2
Gornji Grad														1			1						2
Solčava			1																				1
Skupaj	124	187	119	170	42	29	12	34	57	245	85	30	25	15	10	40	66	21	56	46	8	38	1461

Huda gniloba čebelarje zalege: število bolnih – pozitivnih čebeljih družin na hudo gnilobo čebelarje zalege v posameznih občinah in skupno na območju NVI Enota Celje v obdobju od leta 2002 do leta 2023

zalege stalnica tudi v naši regiji, vendar se je stanje v zadnjem desetletju izboljšalo.

V obdobju od leta 2002 do leta 2023 je huda gniloba čebelarje zalege prizadela skupno 338 čebeljakov v 29 občinah območja NVI Enota Celje. Največ okuženih čebeljakov smo odkrili v občinah Šentjur, Laško, Zagorje ob Savi in Rogatcu, medtem ko v sedmih občinah (Luče, Nazarje, Prebold, Vitanje, Hrastnik, Trbovlje in Bistrica ob Sotli) te nevarne kužne bolezni čebel nismo uradno ugotovili (Tabela 1).

Zaradi hude gnilobe čebelarje zalege smo neškodljivo uničili skupno 1461 čebeljih družin. Največ okuženih čebeljih družin je bilo v občinah Šentjur, Zreče, Rogatec, Laško in Zagorje ob Savi (Tabela 2).

V zadnjih desetih letih je število okuženih čebeljakov znatno upadlo. V primerjavi z obdobjem pred 20 leti, ko smo v naši regiji beležili tudi do 41 primerov bolezni letno, danes prizadene ta bolezen le posamična čebelarstva (Grafični prikaz 1).

Tudi število neškodljivo uničenih čebeljih družin se je v zadnjih desetih letih v primerjavi s prvim obdobjem

zmanjšalo za več kot polovico (Grafični prikaz 2). K boljšemu zdravstvenemu stanju čebel so prispevali večji red v čebelarstvih, obvezna registracija vseh čebeljakov od leta 2004, s tem tudi boljša organizacija in lažja izvedba kliničnih pregledov čebeljih družin na ogroženih območjih, večja sledljivost pri uporabi zdravil, nadzor pri premikih čebel in okrepljena higiena satja ter čebelarje opreme, veterinarska izobraževanja in pridobljena znanja čebelarjev, ki bolj dosledno upoštevajo biovarnostne ukrepe za preprečitev vnosa bolezni v čebelarstvo in širjenje bolezni, dobro sodelujejo z veterinarjem NVI in ravna v skladu z dobro čebelarjo prakso.

Seveda je naše upanje, da se bomo z veterinarskimi ukrepi v prihodnje v večji meri osredotočili na preventivne ukrepe, predvsem na uvažanje ciljanih preventivnih ukrepov na podlagi ugotovljene prisotnosti povzročitelja bakterije *Paenibacillus larvae* v naših čebelarstvih, kar nam omogoča sodobna molekularna diagnostika. S pomočjo preventivnih ukrepov bomo preprečevali izbruhe bolezni oziroma bomo bolezen potem, ko se bo pojavila, hitreje zatrli. 🍯

Huda gniloba čebelarje zalege: število okuženih čebeljakov na območju NVI Enota Celje v obdobju od leta 2002 do leta 2023

Huda gniloba čebelarje zalege: število okuženih čebeljih družin na območju NVI Enota Celje v obdobju od leta 2002 do leta 2023

48. Svetovni čebelarški kongres v znamenju aktualnih čebelarških težav

Aleš Bozovičar, Opazovalno-napovedovalna služba (ales.bozovicar@czs.si)

Foto: Aleš Bozovičar

Način aplikacije mravljinčne kisline po postopku hlapenja

Že 48. Svetovnega čebelarškega kongresa v Čilu v Južni Ameriki smo se udeležili tudi svetovalci specialisti ČZS. Po obliki je država Čile zelo dolga in ozka ter ima zelo raznovrstno podnebje. Na severnem delu države je ena najbolj suhih puščav na svetu. V osrednjem delu prevladuje mediteransko, na jugu pa hladno ter vlažno podnebje. Na zahodnem delu jo omejuje Tihi ocean, kjer se razprostira 6435 km obale, na vzhodnem delu pa gorovje Andi, kjer najvišji vrh sega skoraj 7000 m nad morjem.

Že ob prihodu v glavno mesto Santiago de Chile je bilo opaziti, da gre v osrednjem delu države za zeleno, rastlinsko pestro pokrajino, ki ponuja veliko različnih virov nektarja in cvetnega prahu. Temu primerno se je razvilo tudi njihovo čebelarstvo, ki ima tu dolgo tradicijo, predvsem dobro je razvito na podeželju, kjer so pogoji za čebelarjenje in pridelavo medu najprimernejši. Občutek o številnosti čilskih čebelarjev smo kaj hitro dobili že na sami otvoritveni slovesnosti, saj je dvorana pokala po šivih. Dobro obiskan je bil tudi sejem, ki tradicionalno poteka ob kongresu, res pa je, da je bilo razstavljalcev manj. Tudi predstavitev izdelkov in novih tehnoloških rešitev je bilo malo. Dobro obiskana so bila predavanja z različnimi čebelarškimi tematikami.

Presenečen sem bil nad prvim vtisom, na predavanjih. Zanimivo je, da kar naenkrat težave, s katerimi se spoprijemamo v Sloveniji, niso samo naše. Z zelo podobnimi težavami se spoprijemajo čebelarji z vsega sveta. Problematici so bolezen hude gnilobe čebelje zalege,

varoje, ponarejen med in nizke odkupne cene medu, trenutno pa so najbolj pereča težava podnebne spremembe. Ne doživljamo jih samo pri nas, temveč po vsem svetu, ne vsi enako, zagotovo pa v večini bolj kot ne vsi negativno. Z boljšimi donosi so se mi pohvalili le čebelarji iz hladnejših držav sveta, kjer višje temperature omogočajo boljše pogoje za cvetenje oz. medenje rastlin.

Udeležil sem se veliko predavanj, najzanimivejša se mi je zdela raziskava, ki so jo izvedli na Univerzi v Teksasu in predstavili na enem od predavanj. V poskusu so testirali hipotezo, da lahko stres že med razvojem čebel delavk, ko so še v fazi ličinke, vpliva na njihovo življenjsko dobo oziroma stres povzroči, da čebele zapustijo panj še pred prvim poletom na pašo. V poskusu so imeli več testnih družin. Družine so namestili v temperaturno komoro. Najprej so jih za 24 ur izpostavili temperaturi 26 °C (da, prav ste prebrali, zgolj 26 °C), nato so jih za enak čas izpostavili temperaturi 39 °C. Tako so spremljali, kako temperaturna nihanja vplivajo na nastanek stresa pri čebelah. Temperaturnim nihanjem so izpostavili tudi družine z večjim deležem varoj. Poleg poskusnih družin, ki so jih izpostavili različnim stresnim situacijam, so imeli tudi kontrolno skupino, ki je stresu niso izpostavljali. Vse čebele v poskusu so ob izleganju označili, tako so lahko določali njihovo starost, ko so zapuščale panj, in dokazovali njihov nagon po »samoodstranitvi« iz družine. Ugotovili so, da je bilo pri vseh skupinah, izpostavljenih stresu, bistveno več čebel, ki so zapustile panj pred prvim poletom na pašo, v primerjavi s kontrolno skupino, ki stresu ni bila izpostavljena. Še večji nagon po »samoodstranitvi« so pokazale družine z varojami, saj razvoj varoj poteka prav v zalegi.

Čebelje družine na prezimovanju

Foto: Aleš Bozovičar

Vosek domače pridelave

Poglejmo si še posledice, ki nastanejo pri čebeljih družinah, izpostavljenim temperaturnim nihanjem. V tem poskusu so testirane čebelje družine postavili v inkubatorje, v katerih so lahko uravnavali temperaturo. Vendar ko pogledamo, kakšnim temperaturam so jih izpostavili, lahko kaj hitro vidimo, da se kaj takšnega v zadnjih letih lahko zgodi tudi v naravi brez uporabe inkubatorjev. Temperaturna nihanja so v zadnjih letih zelo pogosta in izrazitejša. Lahko imamo sončno, vroče vreme s temperaturami nad 30 °C, že naslednji dan pa pride sprememba vremena in so temperature krepko pod 20 °C. Potem se pa sprašujemo, zakaj tako težko stimuliramo in ohranjamo moč čebeljih družin.

V poskusu so ugotovili tudi, da je pri stresu izpostavljenih čebelah slabše razvita krmilna žleza, ki sodeluje pri proizvodnji matičnega mlečka. Manj matičnega mlečka pomeni slabšo oskrbo matice in zalege, kar ponovno vodi v slabši razvoj družine. Manj številčne čebelje družine pa težko izkoristijo tisto, kar narava ponudi. Raziskava, ki so jo opravili, zagotovo odpira nova vprašanja in poglede v čebelarstvu. Ob hitrem pomisleku na naš način čebelarjenja ima mogoče naš panjski sistem za razliko od preostalega sveta prednost. Večinoma so AŽ-panji zloženi drug zraven drugega in postavljeni v čebelnjak, kjer so družine bolje zaščitene in lažje ohranjajo primerno temperaturo. Upoštevajoč pa, da ima tudi varoja vpliv na »samoodstranitev« čebel iz panja, pa nam naš panjski sistem ne gre na roko in se bo borba za ohranjanje zdravih ter močnih čebeljih družin v prihodnje še zaostila.

Tako kot na vsakem kongresu je bil tudi tokrat zadnji dan namenjen ogledom: obiskali smo dva čilska čebelarja. Prvi čebelarji ob vznožju Andov na 1100 m nadmorske višine. Presenetil me je podatek, da na takšni lokaciji čebelarji z 200 čebeljimi družinami in da njegova povprečna pridelava medu znaša približno 25 kg na panj. Panj je seveda nakladni, v času sezone jih seli ter sledi medenju. Med, ki ga pridela, je cvetličnega, večinoma pa gozdnega izvora, iz različnih vrst iglavcev, ki uspevajo pri njih. Ko sem čebelarja vprašal, kateri povzročitelji medenja se pojavljajo

Valji za izdelavo satnic

na njih, me je samo začudeno pogledal. Vedel je, da iglavci ne cvetijo, katere uši so zaslužne za izločanje mane, pa ni vedel. Zanimivejši je bil ogled drugega, za naše razmere zelo velikega čebelarja, ki čebelarji s 1000 čebeljimi družinami, in to na ekološki način. Čebelarji na nižji nadmorski višini, kjer smo videli zelene travnike, njivske površine in v ozadju čebelarjevega doma tudi gozd. Z njim čebelarita še dva sinova, po potrebi pa najamejo tudi zunanjo pomoč. Povprečen izplen medu po panju je bil tu višji in je znašal približno 40 kg. Kot je čebelar povedal, čebelarji s svojo podvrsto čebele. S tem je mislil, da so s križanjem več podvrst čebel vzredili čebelo, ki je na tamkajšnje razmere najbolj prilagojena in daje najboljše rezultate.

Razkazali so nam celoten obrat, najbližje stojišče, točilnico, skladišča, hladilnice in tudi prostor za predelavo voska v satnice. Kljub vsem presežkom tega čebelarstva smo videli tudi skladišče za med, zgolj nadstrešek, pod katerim je bilo zloženih kar 100 velikih sodov medu. Ko smo čebelarja vprašali, komu prodaja med, je le odgovoril, da ga trenutno ne more prodati, ter pokazal na sode medu. Povedal je, da je včasih večji del medu prodal v Nemčijo, sedaj, ko bi rad za kilogram medu dobil vsaj 2 EUR, je pa žal predrag. S tem stavkom zaključujem opis vtisov Apomonide 2023. Vam pa prepuščam oblikovanje svojega mnenja o napisanem.

Polni sodi medu, ki čakajo na prodajo.

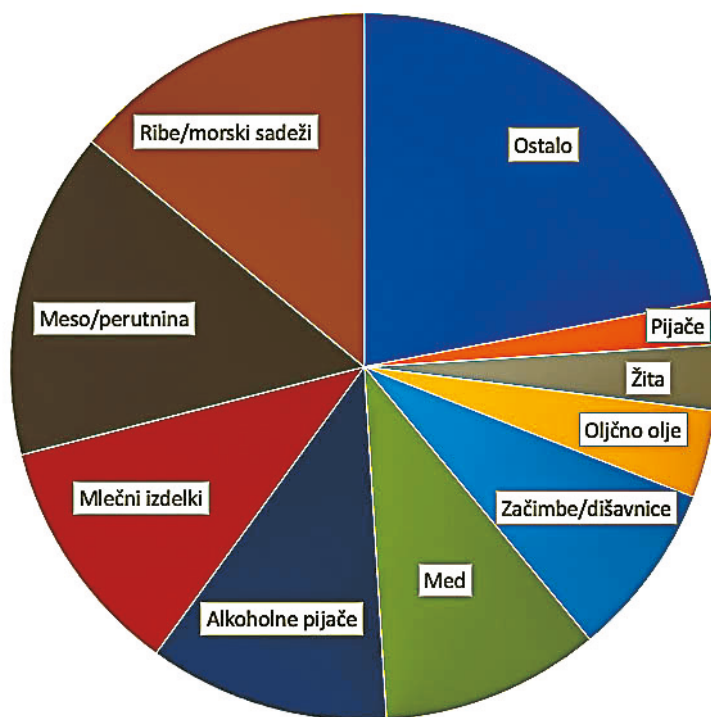

Težava označevanja medu tudi tema Apimondie v Čilu

Aljaž Debelak, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane (aljaz.debelak@czs.si)

Glavna tema Apimondije v Čilu s področja varne hrane je bila problematika ponarejenega medu na svetovnem trgu. Predstavnika evropske komisije sta podrobno predstavila projekt »From the Hives«, v okviru katerega so med letoma 2020 in 2022 naredili raziskavo o pristnosti uvoženega medu v države EU. Analizirali so 320 vzorcev uvoženega medu in pri 46 % vzpostavili sum na ponarejenost. O podrobnostih raziskave Evropske komisije smo že objavili članek v *Slovenskem čebelarju* [številka 5/2023, stran 134]. Na okrogli mizi o omenjeni problematiki so svoj pogled predstavili predstavniki največjih evropskih laboratorijev, ki se ukvarjajo z analizo medu (Bruker, Intertek, FoodQS, QSI, Eurofins). Kemijsko sestavo medu je nemogoče natančno opredeliti zaradi različnih sestavin medu, ki se razlikujejo glede na izvor, okolje in čebelarstvo. Od sladkorjev med vsebuje različne monosaharide, disaharide in oligosaharide, v največjem deležu pa vsebuje monosaharida glukozo in fruktozo. Zaradi tega je podvržen ponaredbam z dodatkom cenene glukoze in fruktoze iz rastlin, kot so riž, koruza, sladkorna pesa in sladkorni trs. Zaradi velike razlike med ceno medu in sladkornega sirupa je med eno najpogostejših ponarejenih živil. Zaradi dolgih produkcijskih verig od pridelovalcev, številnih tujih uvoznikov, polnilcev in trgovcev do končnega potrošnika je ugotavljanje pristnosti medu na podlagi dokumentacije, ki je lahko ob vsakem koraku ponarejena, nesmiselno.

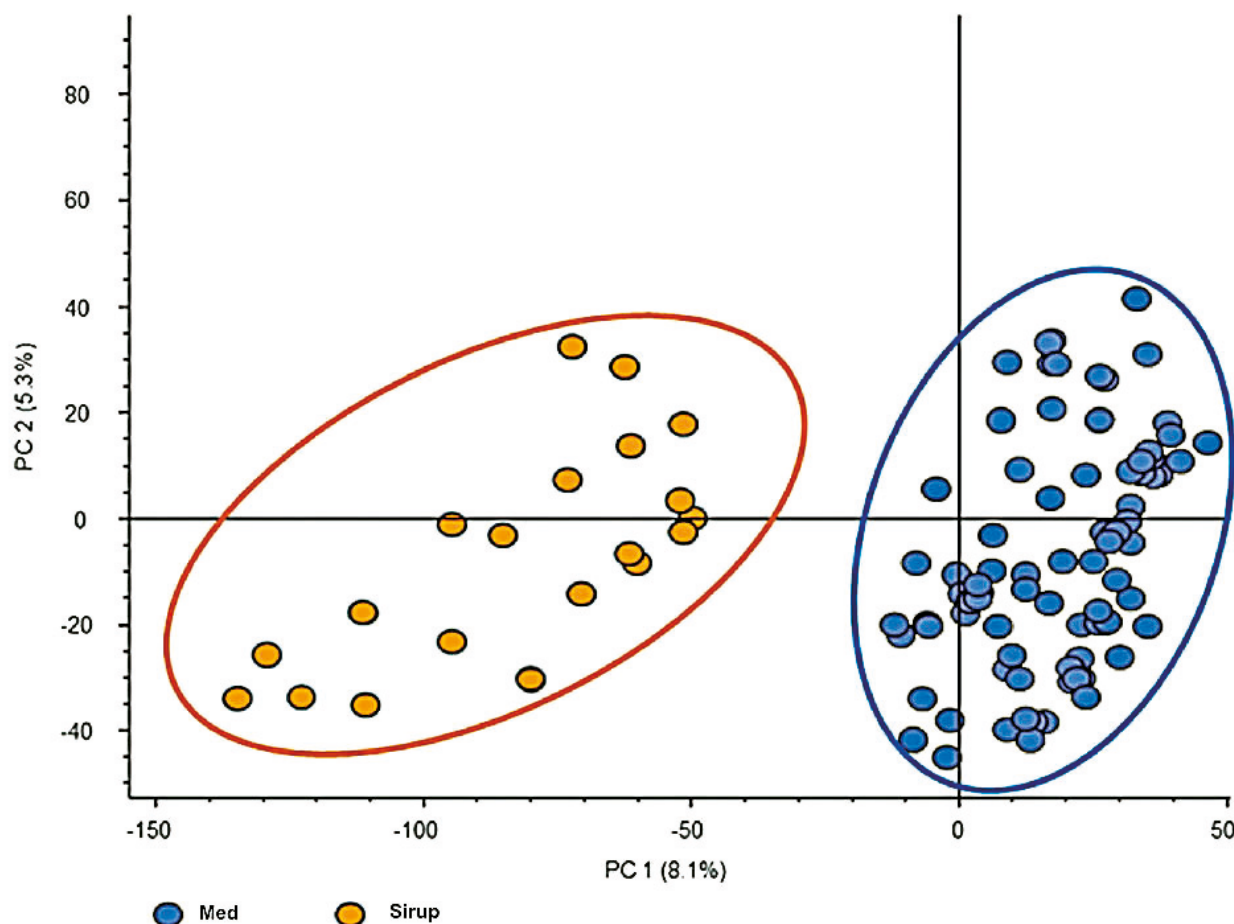
SEZNAM PONAREJENIH ŽIVIL V LETIH 2020 - 2021

■ Ostalo ■ Pijače ■ Žita ■ Oljčno olje ■ Začimbe/dišavnice
■ Med ■ Alkoholne pijače ■ Mlečni izdelki ■ Meso/perutnina ■ Ribe/morski sadeži

Ali med vsebuje dodano sladkorno raztopino ali ne, se ne da izmeriti, kot je mogoče izmeriti vsebnost vode v medu ali pa električno prevodnost. Trenutno laboratoriji najpogostejše uporabljajo tri akreditirane metode, ki pa niso

popolnoma usklajene, ker se baza podatkov pristnih medov in različnih umetno narejenih sladkornih sirupov stalno spreminja, saj dodajajo vedno nove markerje iz novih sladkornih sirupov, narejene z različnimi postopki. Podatke, pridobljene z uporabo metod, ki temeljijo na masni spektrometriji, nuklearni magnetni resonanci in tekočinski kromatografiji, primerjajo z bazo podatkov pristnih medov in markerjev iz sladkornih sirupov. S takšno primerjavo ugotovijo, kateri vzorci imajo kemijsko sestavo, ki ni tipična za pristni med. Zaradi kompleksnosti in stalnega nadgrajevanja analiznih metod te niso uradno določene od Evropske komisije. To je razlog navajanja, da je bil v 46 % vzorcev iz opravljene raziskave Evropske komisije izražen sum na ponarejenost.

Vir: Dr. Christof Kunert, Eurofins.

Primerjava podatkov pristnega medu in sladkornega sirupa, pridobljenih z metodo LC-HRMS (tekočinska kromatografija z visoko resolucijsko masno spektrometrijo), predstavljenih z multivariatno statistično metodo glavnih osi (PCA).

Akreditirani laboratoriji na podlagi primerjave rezultatov z njihovo bazo podatkov označijo med kot pristen oziroma v skladu z evropsko Direktivo o medu 2001/110/EC ali pa kot ponarejen oziroma neskladen z Direktivo. Zaradi kompleksnosti metode, spremenljivosti kemijske sestave medu in vedno novih načinov ponarejanja medu se metode ves čas dopolnjujejo. Pogostost ponaredbe uvoženega medu v EU vpliva tudi na čilске čebelarje. Največji delež ponarejenega medu izvira iz Kitajske in njej okoliških držav. Po trenutni zakonodaji je označevanje mešanic medu s poreklom iz vseh držav izven EU enotno: »mešanica medu, ki ni iz EU«, kar pomeni, da je mešanica medu iz Kitajske lahko enako označena kot mešanica medu iz Čila. Posledica se kaže v ceni medu, ki ga želijo čilški čebelarji izvoziti. V luči te težave čilški čebelarji podpirajo spremembo evropske zakonodaje glede označevanja mešanic medu po državah porekla s pripadajočimi deleži po padajočem vrstnem redu, kar, upamo, se bo v tekočem letu uresničilo.

Vir: Kunert, C., 2021, *Honey authenticity testing by LC-Orbitrap-HRMS*, Eurofins Whitepaper, dostopno 5. 12. 2023, https://cdnmedia.eurofins.com/eurofins-germany/media/2857638/eurofins-whitepaper-2021_honey-authenticity-testing-by-lc-orbitrap-hrms.pdf.

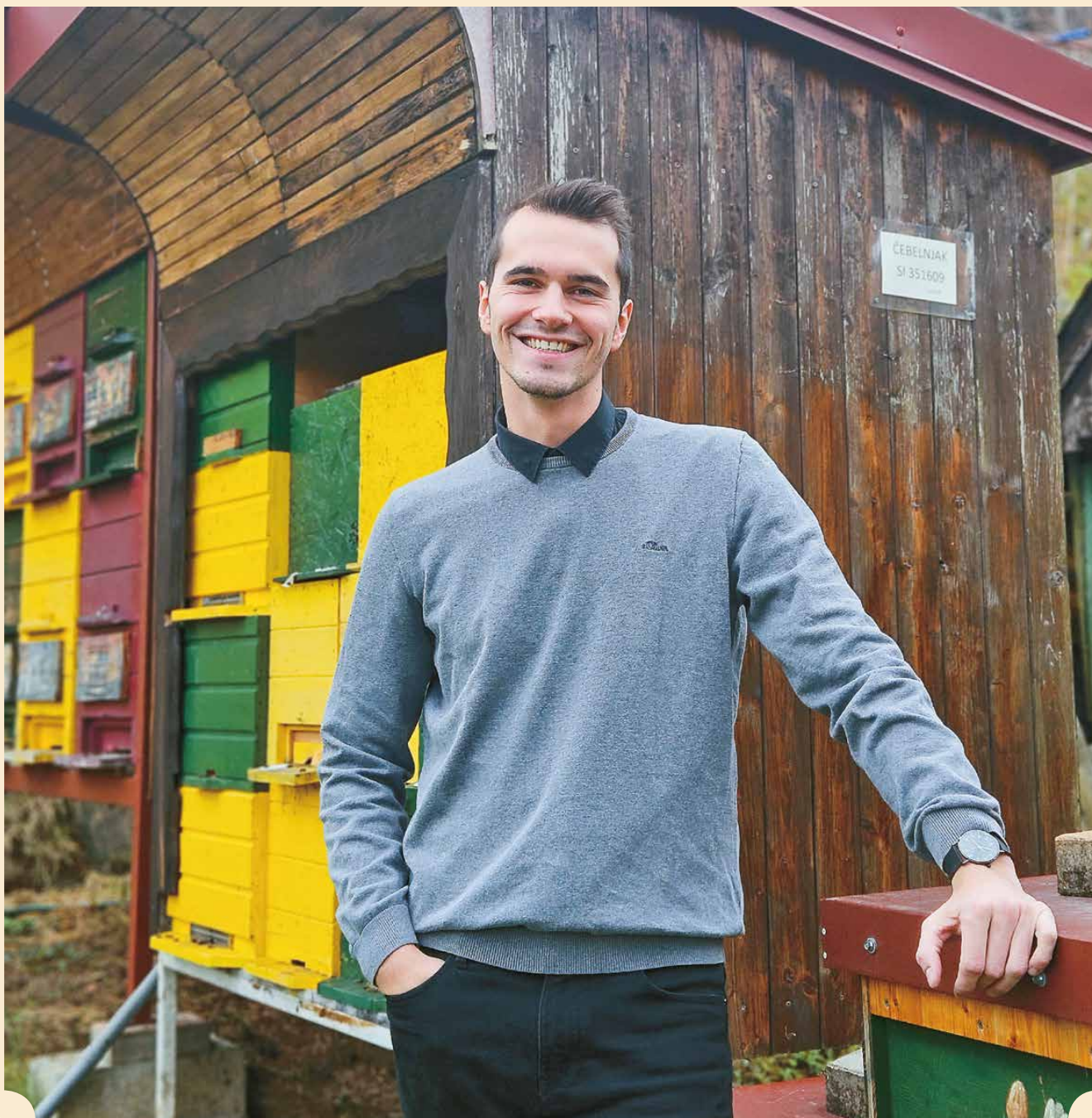
Everstine, K., Clapper, G., Garcia, N., 2021, *Why Is Honey Fraud Such a Problem?*, dostopno 5. 12. 2023 <https://foodsafetytech.com/column/why-is-honey-fraud-such-a-problem/>.

Čebelarjeva opravila v januarju

Tomaž Granda

Sem Tomaž Granda, 23-letni magistrski študent ekologije in biodiverzitete na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Sicer prihajam iz Maribora in čebelarim v Hrenci, ki jo lahko širše umestimo v Slovenske gorice. Hkrati sem član Čebelarskega društva Malečnik, kot zanimivost naj povem, da s tega območja izvira Kirarjev panj. Posledično pomemben del članov čebelari tudi v tem panju. Sam sicer čebelarim v AŽ 11 + 3 panjih, AŽ nakladnih panjih in LR-panjih. Aktivno čebelarim sedem let, že nekaj let prej pa sem pri tem delu opazoval očeta. Imam 15 gospodarnih družin in še deset rezervnih v 7- in 9-satarjih. Čebelarjenje mi pomeni sprostitev in odklop od hitrega ritma življenja. Hkrati me pritegne kompleksnost sistema, ki ga imajo čebele, razumevanje tega in poseganje vanj pa mi omogočita pretvorbo pridobljenega teoretičnega znanja v prakso.

Moj pogled na čebelarjenje

Mnenje, ki ga imam o čebelarjenju in čebelah, temelji na razumevanju oz. poskusu razumevanja njihovega evolucijskega razvoja ter ekologije. S takšnim pristopom se poskušam miselno poistovetiti z nagonskim vedenjem čebel ter predvidevati, kako bodo moji posegi v panju vplivali na nadaljnje dogajanje. V osnovi menim, da je osnovni pogoj za uspešno čebelarjenje poznavanje za čebele pomembnih pašnih virov, torej medicine/mane ter cvetnega prahu. Nujno je, da čebelar prepozna, katere rastline rastejo v širši okolici čebelnjaka, saj se na podlagi tega znanja odloča za posege v panju. Pri tem, med drugim zaradi evolucijskega razvoja čebel z našimi avtohtonimi vrstami rastlin, izvajam promocije njihovega sajenja. Drugi pogoj so osnove v razumevanju biologije čebel v smislu njihovega fiziološkega in etološkega delovanja. Pri tem posredno ciljам na zavedanje čebelarjev, da človek za optimalno »vzdušje« v panju ni potreben.

Osnovni principi razmišljanja pred pregledom družin

Pred vsakim pregledom se vprašam, kaj me zanima pri čebelji družini ter kateri so smiselni koraki glede na stanje medovitih rastlin v moji okolici, predvsem glede na vremensko napoved. Nikoli ne odpiram panja, ne da bi vedel, kaj bom počel. Pred vsakim pregledom tudi preverim žrela panjev, pri čemer sem pozoren na pogostnost/intenzivnost izletanja čebel in vnos cvetnega prahu. V splošnem se poskušam držati načela »manj je več«. Pri opravljenih v panju se mora čebelar zavedati, da ne vemo vsega o čebelah in da obstaja verjetnost, da se ne bo vse izšlo, kot smo si prvotno zamisli. Zavedajmo se tudi dejstva, da čebelar za preživetje čebelje družine ni potreben, z izjemo zatiranja varoj, ki ni naravni zajedavec medonosne čebele, marveč je na našem območju tujerodna vrsta. Medonosna čebela se med evolucijo ni razvijala v interakciji s to vrsto, kar posledično prinaša nujnost čebelarjevih posegov v zvezi z zmanjševanjem števila varoj v čebelji družini.

Opraviła v mesecu januarju

V mesecu januarju se čebele »odpočijejo« od čebelarjevih motenj in drezanj v panju. Čebel med zimskim mirovanjem osebno raje ne motim ter ne ustvarjam hrupa v okolici panjev. Motnje v najhladnejšem obdobju leta povzročijo vznemirjenje čebel, kar poveča porabo hrane. Večje nadlegovanje jih lahko toliko zmoti, da lahko nekatere začno zapuščati zimsko gručo in zaidejo v hladnejše dele panja ali celo izven njega, kjer zaradi mraza odmrejo. V toplejših dneh, ki jih je v zadnjih letih običajno nekoliko več, opazujem čebele pri prvih izletih. V povezavi s tem pregledam žrela panjev in opazujem tudi morebitne znake okuženosti z nosečo. To opazim po konsistenci iztrebkov in opaženih iztrebkih na žrelu panja. V toplejših dneh, ko čebele izletajo, pregledam tudi testne vložke nakladnih panjev. Meseca januarja puščam žrela popolnoma odprta, medtem ko paroprepustno penasto gumo, s katero zapažim AŽ-panje, namestim, ko pri čebelah opazim vnos prvega cvetnega prahu. V nakladnih panjih čebelje družine prezimujem v eni ali dveh nakladah, pri čemer pa uporabljam mrežaste podnice čez vse leto. Iz lastnih izkušenj vem, da je čezmerno paženje celo škodljivo; pred nekaj sezonami mi je namreč splesnelo kar nekaj krajnih satov. Na lastnih napakah se učimo, zato od takrat zazimljam čebele z mislijo, da je vlaga za čebeljo družino večji sovražnik kot nizke temperature. Družinam, ki v toplih dneh izletajo manj množično v primerjavi z drugimi, se posvetim nekoliko bolj. Pri teh z lučko posvetim skozi mrežasto okence in ocenim stanje zasedenosti ulic. Če po položaju gruč ocenim, da bi lahko šlo za pomanjkanje hrane, s prsti zgolj potežkam teže satov ob ulicah, na katerih so čebele. Po potrebi dodam sat s hrano.

Prav tako pri prvih izletih čebel opazujem, ali se že pojavlja vnos cvetnega prahu. V povezavi s tem sem na cvetoče rastline v okolici čebelnjaka in tudi drugod pozoren pravzaprav ves čas. Sam čebelarim na območju Slovenskih goric, kjer je veliko prisojnih in osojnih leg. Zato sem na cvetoče rastline pozoren na različnih lokacijah celo leto, saj lahko na osnovi znanega predvidevam, kaj vse že cveti oziroma bo cvetelo v bližnji prihodnosti. Na seznamu opravił v mesecu januarju je zagotovo prebiranje literature, znanstvene in strokovne. Hkrati tudi načrtujem naslednjo sezono in razmišljam o možnih izboljšavah pri tehnologiji čebelarjenja. Zima je čas, ko razmišljam o pretekli čebelarški sezoni, vzponih in padcih, napakah in ustreznih rešitvah. Tudi čebelarstvo opremo po potrebi zamenjam ali dokupim, v toplejših dneh zbijam satnike, ki jih bom uporabil v prihajajoči sezoni. Ves čas pa pozorno spremljam cene sladkorja in seveda vremensko napoved. To z zanimanjem spremljam zaradi zimskega zatiranja varoj, ki ga izvedem po 21 dneh od prve resnejše zmrzali. Zimsko zatiranje je v januarju nujno, če ga nismo opravili v decembru. Sam uporabljam metodo kapanja, kjer z dolgo iglo pokapam raztopino oksalne kisline po čebeljih ulicah.

Z ustvarjalnostjo do učinkovitih strategij za uspešno lokalno in globalno delovanje

Tina Žerovnik, svetovalka specialistka za ekonomiko (tina.zerovnik@czs.si)

Globalizacija je proces, v katerem se svet spreminja, povezuje v gospodarsko in informacijsko enovito celoto. V tej globalni preobrazbi se pojavlja svetovni trg, ki ponuja različne proizvode, storitve in inovativne načine trženja. V ospredje postavlja potrošnika, mu daje ključno vlogo in odpira vrata številnim možnostim odločanja. Na začetku prejšnjega stoletja je trg deloval na osnovi manjše ponudbe od povpraševanja, globalizacija pa je prinesla obratno dinamiko. Ta sprememba je sprožila novo področje raziskav, ki preučuje potrošnikovo vedenje kot preplet ekonomske, psihološke in sociološke perspektive. Tudi v čebelarstvu se oziramo na potrošnika, njegovo vedenje in navade. Do katere mere in na kakšen način pa smo se pripravljani in se lahko prilagajamo potrošniku?

Cena, kakovost in globalizacija

Na forumu Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij je v okviru predstavitve »Zmanjkuje kisika za slovenske proizvajalce hrane?« g. Toni Balažič, predsednik uprave Panvite, d. o. o., predstavil svoje stališče in zastavil vprašanje: »Kupec je kralj, cena je princesa, kaj pa kakovost in prehranska suverenost?« Podobno vprašanje si velikokrat zastavljamo tudi v čebelarskih krogih. Po podatkih Statističnega urada Slovenije je bil slovenski trg v zadnjem desetletju v povprečju samooskrben z medom v 57 %. Kljub temu se zaradi uvoza medu iz tujine na slovenskem trgu pogosto pojavlja presežek ponudbe nad povpraševanjem. V maloprodaji prevladuje prodaja medu iz EU in izven EU, ki je cenovno ugodnejši, kar sicer kratkoročno koristi cenovno občutljivim potrošnikom, vendar ustvarja pritiske na prodajo lokalno pridelane hrane, ki ima višje stroške pridelave. Slovenski čebelarji delujemo v skladu z dobro čebelarsko prakso, ki prispeva k pridelavi visokokakovostnih čebeljih pridelkov in izdelkov iz čebeljih pridelkov. Zato je smiselno oblikovati prodajno ceno, ki odraža ne le lastne stroške pridelave, ampak tudi dodano vrednost zaradi kakovosti. Prodajni kanali naj bodo usmerjeni k potrošnikom, ki jim ni glavno merilo cena, temveč jih zanima kakovost.

Prideluj lokalno, deluj globalno!

Specifika slovenskega čebelarstva je prodaja čebeljih pridelkov na domu. Le kako bi čebelar, ki prideluje med v majhni državi, kot je Slovenija, deloval globalno?

Danes veliko proizvodov vstopa na globalni trg s prilagoditvami tujemu lokalnemu okolju. Na ta način se približajo lokalnemu potrošniku. Tu vstopi pojem glocalizacije, ki ga je uvedel Ulrich Beck in zajema prilagajanje izdelkov in storitev tujim lokalnim trgov. Gre za kombinacijo globalizacije, ki vključuje širšo strategijo prilagajanja območju, ter lokalizacije, ki pomeni prilagajanje lokalnim potrebam. Pojem glocalizacija lahko razložimo na primeru McDonald'sa. Gre za verigo hitre hrane, ki jo najdemo po vsem svetu. Pojem »mcdonalizacija« je pravzaprav izraz za standardizacijo, ki potrošniku zagotavlja, da tisto, kar v McDonald'su pričakuje, da bo dobil, tudi dejansko dobi, ne glede na to, kje na svetu je. Hamburger Big Mac je po vsem svetu enak. Čeprav se

je McDonald's dolgo upiral glocalnemu, pa se je temu približal tako, da je svoji standardni ponudbi pridružil še kakšno lokalno jed glede na okolje, v katerem je določena restavracija. Seveda medu ne moremo prilagajati lokalnim okoljem, no, morda v prihodnosti s kakšnimi kremnimi medovi. Zagotovo pa imajo medovi, ki so certificirani v evropske sheme kakovosti: Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, Kraški med, Kočevski gozdni med z zaščiteno označbo porekla ter med iz ekološke pridelave, večje možnosti vstopa na globalni trg. Ti medovi poudarjajo evropsko identiteto, ki jo ne samo slovenski, ampak evropski potrošnik prepozna po zaščitnih znakih. Zaščiteni medovi iz evropskih shem kakovosti z vidika standardizacije zagotavljajo kakovost, sledljivost in znano poreklo, obenem pa odražajo posebnost, saj so pridelani na določenem geografskem območju, kar medu daje posebne arome, barve in vonje, ki so odraz rastlinstva in podnebja omejenega in specifičnega področja znotraj Evrope. Evropske sheme kakovosti in njihove oznake so vizualno prepoznavno zagotovilo za visok standard kakovosti in jih bo potrošnik prepoznal na policah trgovin po Evropi.

Kako postati gospodar lokalnega trga

Nekdanji ameriški predsednik Theodore Roosevelt je dejal: »Najboljša poteza, ki jo lahko naredimo, je prava stvar, naslednja najboljša poteza je napačna stvar, najslabša poteza pa je narediti nič.« Obstajajo številne možnosti, da smo sami svoji gospodarji in s pomočjo ustvarjalnosti in iznajdljivosti kljub vplivu globalnega trga uspešno delujemo tudi na lokalni ravni. Pri tem lahko poleg certificiranja v »globalne« evropske sheme kakovosti izkoristimo različne strategije »lokalnega«, kot so komunikacija s kupci in javnostjo s poudarkom na lokalno pridelanem in trajnostnem načinu delovanja, z grajenjem osebnih stikov z našimi obstoječimi in potencialnimi strankami, z uporabo družbenih omrežij, z uvajanjem novih prodajnih kanalov, kot je spletna trgovina ali prodajni avtomat »medomat«, z informiranjem potrošnika o čebelarstvu in čebeljih pridelkih, z uporabo ustrezne embalaže, oblikovanja dizajna naše znamke, z uvajanjem inovativnih, drugačnih izdelkov, ki popestrijo ponudbo, ali pa prilagoditvijo ponudbe glede na potrebe potrošnikov.

Na eni strani je ključno, da kupca obravnavamo kot »kralja«, kar pomeni, da mu moramo ponuditi karseda kakovostne izdelke ter dobro izkušnjo pri njihovem nakupu. Hkrati pa se je treba zavedati, da igramo vlogo na nekoliko širšem tržišču, kjer so ključni tudi drugi lokalni proizvajalci in pridelovalci. Skupaj z njimi imamo še vedno manjšo moč v primerjavi z globalnimi dejavniki, vendar je vse skupaj temeljni gradnik, brez katerega trg ne more učinkovito delovati.

Viri:

SSKJ: pojem »glocalizacija«.

SURS, SiStat: Stopnja samooskrbe (%) po vrstah kmetijskih proizvodov, koledarsko leto, Slovenija, letno.

Nasrudin, A. (2023). Glocalization: Importances, Examples, How it works, Pros, Cons.

Balažič, T.: Zmanjkuje kisika za slovenske proizvajalce hrane?

Korber, M. (2018). Vpliv globalizacije na spletno trgovino Pošte Slovenije.

<https://bestwriting.com/quotes/teddy-roosevelt>.

Znanje in izkušnje so v čebelarstvu ključnega pomena

Mara Golob Meserko (mara.golobmeserko@czs.si)

Roman Košale je ekološki čebelar, ki čebelari v trietažnih AŽ-panjih s 50 gospodarnimi in nekaj rezervnimi družinami. Je član čebelarskih društev Šmarjeta - Škocjan in Dolenjske Toplice - Straža. Čebelari na lokaciji v Starih Žagah, kjer se razprostira tudi kočevski gozd, ki ima svojstveno mikroklimo.

Koliko časa ste čebelar?

Čebelarim že od šestega razreda osnovne šole. Bil sem zelo hud astmatik, želel sem si biti aktiven v športih, smučanje ali nogomet, žal tega nisem mogel, ker sem bil kratke sape zaradi astme, bil sem odvisen od zdravil. Sem pa velik ljubitelj živali in sem jih tudi precej imel, ves čas sem gradil kletke in širil nabirko različnih živali. Čebele so me vedno navduševale, čeprav sem se jih na začetku bal, sem začel hoditi k starejšemu čebelarju in opazoval čebele. Tako sem prevzel čebele od čebelarja, ki ni mogel več skrbeti zanje. Od njega sem dobil prvi dve družini in ju postavil doma. Čebelar Ivan Gril mi je dal ogromno znanja o čebelah in zelo mi je bilo hudo, ko je zbolel in se poslovil od nas, saj mi ni nihče več dal toliko znanja kot on. Skupaj sva bila ure in ure pri čebelah, in takrat sem vedel, da bom čebelar.

Potem sem vmes čebele malo opustil. Ko pa sva z ženo kupila vikend v Starih Žagah in sem o tem povedal svojemu kolegu, ki je čebelaril, me je ta začel nagovarjati, da imam super lokacijo za čebele. Seveda sem imel rad čebele, nisem pa vedel, kako naj k temu nagovorim ženo. Potem sem na balkonu na vikendu namestil en panj Dadant-Blatt in v tistem letu so mi čebele nanesele rekordno količino medu, 130 kg od ene družine. Res je bilo takrat dobro čebelarsko leto in tudi po tistem potem nikoli več nisem imel takšnega donosa. In tako sem spet začel. Ne samo to, več časa kot preživim s čebelami, manj težav imam z astmo.

Foto: FB Čebelarstvo Košale

Od kdaj ste ekološki čebelar?

Sicer sem že prej čebelaril na ekološki način, vendar imam certifikat zdaj deset let. Vsakomur, ki pa se odloča preiti na ekološki način, svetujem, naj začne s povsem novo opremo. Na ta način bo privarčevane ogromno slabe volje, med ter drugi čebelji pridelki pa ne bodo imeli nikakršnih neželenih primesi.

Kaj vam pomeni birokracija v ekološkem čebelarstvu, vam predstavlja težavo?

Birokracija mi ne predstavlja nikakršne težave, ker ko se enkrat navadiš, je vse to samoumevno oziroma postane rutina. Na primer, vidim na koledarju, da je ugodno za nabiranje materine dušice, takoj najavim lokacijo, kjer bom nabiral, tako je vse sledljivo.

Administracija v ekološkem čebelarstvu je z eno besedo: najava. Vse koli narediš oziroma imaš namen narediti, je prav, da najaviš. Če vse napoveš, stečejo postopki in nimaš nikakršnih težav, saj je sledljivost jasna.

Kje kupujete sladkor in vosek?

Sem član skupine, v kateri testiramo ekološki sirup, ki ga uvozimo iz Nemčije, in moram reči, da se nam kar dobro obnese. Drugače pa hranim tudi z ekološkim sladkorjem, čeprav menim, da je cena ekološkega sladkorja krivična, saj jim tega sladkorja ni treba obdelati. Vosek oz. satnice sem najprej kupoval, potem pa smo tukaj v svojem centru pridobili certifikat, tako da sami izdelujemo satnice iz svojega voska.

Kako zatirate varozo?

Z ekološkimi sredstvi na osnovi mravljinčne in oksalne kisline, kapam in sublimiram. Naj povem še to, da opažam, da čebelarji nismo dosledni pri zaščitni opremljenosti in da ne uporabljamo ustreznih zaščitnih mask, ko izvajamo zatiranje.

Foto: FB Čebelarstvo Košale

Dajete svoj med v analizo?

Da, in na to sem ponosen. Sem eden redkih v Sloveniji, ki je dal svoj med na svetovno ocenjevanje in sem prejel srebrno priznanje. V *Slovenskem čebelarju* je bilo vabilo k udeležbi na ocenjevanju, in takrat sem poslal med čisto tako, brez nekih pričakovanj. Vseeno pa je bilo kar napeto, saj po tem, ko sem med oddal, dolgo ni bilo odgovora in sem že mislil, da je šlo za potegavščino. Razmišljal sem, da mi je nekdo pobral med in denar, kar bi bilo v današnjih časih čisto možno. Zato sem klical na ČZS, kjer so mi razložili, da postopek še ni končan, in potem sem res v roku 14 dni prejel priznanje. Pri teh ocenjevanjih mi več kot priznanje pomeni to, da s tem dobim natančno in cenejšo analizo medu. Dodana vrednost pa je še ta, da mi potem dovolijo uporabo teh parametrov analize, seveda z dodanim logotipom, za namen promocije proizvodov moje blagovne znamke. To se je izkazalo za pozitivno predvsem pri tistih kupcih, ki zahtevajo bolj specifične karakteristike medu.

Kaj poleg medu še pridelujete?

Pridelam med in ga tudi zelo cenim, ampak ga ne prodajam, temveč ga plemenitim z dodatki zelišč in dodatki rastlin, ki ugodno vplivajo na počutje. Imam lastno blagovno znamko in v svoji kolekciji tržim med z dodatki materine dušice, ameriškega slamnika, koprive, borovih vršičkov. V ponudbi imam tudi cviček z medom in sok granatnega jabolka ter sok rdeče pese z medom.

Sem poln idej, ves čas razmišljam, kaj bi lahko še naredili za napredek. Posebno strast gojim tudi do narave, še posebej gozdov, kočevskega gozda. Žalosti me, ko slišim, da izvajajo goloseke. Ti gozdovi so nekaj posebnega.

Kdo so vaši kupci?

Prodajam končnim kupcem na stojnici, občasno tudi podjetjem. Letos mi je uspelo navdušiti neko družbo s skladi in smo prodali kar lepo količino proizvodov, saj smo pridelkom dodali še zgodbo. Še nečesa so me naučili kupci, sploh tisti, ki imajo odnos do narave, da jim samo ponudba ni dovolj. Od mene so namreč zahtevali certifikat FSC. Še sanjalo se mi ni, kaj to je, še manj sem vedel, da to obstaja. In takrat sem bil kar malo v zadregi, kako to pridobiti. No, na koncu nam je tudi to uspelo in smo jih na ta način prepričali. Približno pet let imam tudi spletno prodajo, kjer je tudi kar nekaj kupcev, predvsem rednih. Ti mi tudi napišejo svoje uporabniške izkušnje, ki so zelo dobrodošle.

Omenili ste, da je znanje za vas sveto. Lahko o tem poveste kaj več?

Tisto, kar novega zvem, preverim in preizkusim, če to, kar sem izvedel, zares deluje tako. Bilo je obdobje, ko sem mislil, da vse vem o čebelah, ampak ko sem hodil na predavanja k Damirju Lovriću, sem sprevidel, kako

sem majhen. Spoznal sem, da brez znanja ne bo šlo nikoli več. Menim, da bomo morali znanje od tistega tradicionalnega čebelarstva ob tako hudih podnebnih spremembah kmalu pozabiti. Če ne bomo sledili znanju, bomo lahko čebelnjake zaprli. Še pred nekaj leti sem imel velike izgube čebeljih družin, saj nisem imel znanja. Zdaj imam izkušnje in se povezujem s skupino čebelarjev, s katerimi te izkušnje delimo oziroma izmenjujemo. Čebele moramo znati spremljati. Vsak panj je unikat, tako kot mi, in glede na situacijo v posameznem panju moramo ustrezno ukrepati. Če ne bomo sledili znanju, lahko pozabimo na čebelarstvo.

Letos sem bil zelo vesel, ko sem ob *Slovenskem čebelarju* prejel koledar. Ko sem ga odprl, sem videl cenik priporočenih cen medu in drugih pridelkov. To idejo pozdravljam z zelo velikim navdušenjem, saj v tem vidim korak naprej v tem, da čebelarji ne dajejo medu zastonj. Zgrožen sem, ko vidim, kako nekateri med še vedno prodajajo po 6 ali 8 evrov.

Imate v družini koga, ki ima podobno strast do čebel kot vi in bi prevzel dejavnost?

No, glede tega je zgodba posebna. Žena je namreč alergična na čebelje pike in pred 13 leti se je zapletla v neko grmovje in jo je pičila čebela. Sam sem imel ravno na kozicah čebele, otroci so bili še majhni in so vpili, naj pridem. Mislil sem, da me kličejo na malico, in sem mirno nadaljeval delo, a ker so otroci kar vztrajali, sem le odložil vse skupaj in šel proti njim. Potem pa sem zagledal ženo, ki je bila tako otečena, da je nisem prepoznal. Hitro sva šla v avto in z vso hitrostjo v bolnico. K sreči se je vse dobro izteklo, žena pa je dolgo hodila tudi na terapije za alergije na Golniku. Otroci so se seveda zelo prestrašili. Vendar so zdaj tukaj že vnučki, ki bi jih morda kasneje zanimalo, pa tudi sinova partnerka ima kot prihodnja veterinarica zelo velik interes oziroma bi rada bila čebelarka, celo obleko si je že kupila.

Foto: FB Čebelarstvo Košale

December smo začeli z dnevom čebelarskega turizma

Mojca Pibernik, svetovalka specialistka za ekonomiko (mojca.pibernik@czs.si)

Foto: Mojca Pibernik

Letošnji december smo začeli s tradicionalnim posvetom ob dnevu čebelarskega turizma, ki predstavlja odlično priložnost za povezovanje in spoznavanje dobrih praks čebelarskega turizma in možnosti, ki nam jih ponuja tovrstna dejavnost. Letos je prireditev gostila Mestna občina Ljubljana, lanska zmagovalka natečaja Čebelam najbolj prijazna občina, skupaj s Čebelarsko zvezo Slovenije, Javno svetovalno službo v čebelarstvu.

Dogodek se je odvijal v petek, 1. decembra 2023, z začetkom v Plečnikovi hiši v Ljubljani, kjer smo si privoščili izvrstne medenjake ob kavi in čaju. Medenjaki so nas podkrepili, da smo se lahko odpravili na pohod po delu Čebelje poti pod vodstvom Aleša Süssingerja, predsednika Čebelarskega društva Barje.

Po prijetnem sprehodu smo nadaljevali s strokovnim delom dneva turizma v Mestnem muzeju. Tam nas je najprej pozdravil predsednik Čebelarske zveze Slovenije, Boštjan Noč. Po uvodnem pozdravu je sledilo predavanje Nike Pengal, čebelarke in apiterapevtke iz 2. generacije apiterapevtov ter avtorice knjige *Skrivnosti Gospodične Medične*. Knjiga je pisana kot priročnik in namenjena vsem, tako otrokom kot odraslim. Nika svoje izkušnje v apiterapiji širi s predavanji, članki in intervjuji po Sloveniji in tujini, ves čas pa se še izpopolnjuje z izobraževanji pri svetovno priznanih apiterapevtih. Na petkovem dogodku pa nam je predstavila model delovanja učnega čebelnjaka z zasebnim izvajalcem apiterapevtskih storitev.

Nadaljevali smo s predavanjem Nine Ilič z Zavoda za razvoj empatije in ustvarjalnosti Eneja. Nina je

zasnovala pedagoški program API-vrtec, katerega temelj sta biotska raznovrstnost in varstvo okolja, otroci pa preko izkustvenega spoznavanja sveta, senzornih izkušenj in aktivnega ustvarjanja spoznavajo svet čebel in drugih opraševalcev ter njihov pomen za naše življenje. Otroci se poleg tega učijo tudi primerne obnašanja v bližini čebel in prepoznajo čebelje vedenje. Nina nam je na dogodku predstavila apiterapijo za otroke, kateri čebelji pridelki so primerni in ugodni za uporabo pri otrocih ter na kaj je treba biti pozoren pri uporabi čebeljih pridelkov pri otrocih.

Sledila je razglasitev prvih treh mest na natečaju Čebelam najbolj prijazne občine v letu 2023. Na letošnji natečaj se je prijavilo 13 slovenskih občin. Sodelovale in prijavile so se občine, ki s svojimi dejavnostmi delujejo na področju ohranjanja čebel in okolja, ozaveščajo javnost o čebelah in čebelarski kulturni dediščini ter sodelujejo s čebelarskimi društvi. Na podlagi oddanih vlog je svoje mnenje in ocene podala tričlanska komisija, ki jo sestavljajo Janez Vencelj, Anton Urek in Mara Golob Meserko. Pri ocenjevanju so se osredotočili na različne segmente in vsebino, ki jo je posamezna občina izvajala v letu 2023. Čebelam prijazne občine so tiste, ki konstruktivno sodelujejo s tamkajšnjimi čebelarskimi društvi, spodbujajo ohranjanje čebelarske kulturne dediščine, razvoj čebelarske dejavnosti, apiturizmov, čebelarskih učnih poti in druge čebelarske infrastrukture. Pomembna sta tudi ozaveščanje in

Foto: Mojca Pibernik

sodelovanje z občani na način izvajanja projektov za ohranjanje čebel in drugih opraševalcev, kot so sajenje medovitih rastlin, organizacija izobraževalnih dogodkov in objava člankov na temo čebelarstva v lokalnih glasilih in publikacijah. Čebelam najbolj prijazna občina v letu 2023 je Občina Lendava, drugo mesto je zasedla Občina Ravne na Koroškem in tretje mesto Mestna občina Ljubljana. Priznanja je podelil predsednik Čebelarске zveze Slovenije, vsem prejemnikom priznanj iskreno čestitamo.

Strokovno dogajanje smo nadaljevali s predavanjem Tanje Arih Korošec, direktorice turistične agencije Aritours, ki nam je predstavila apiterapijo kot turistični proizvod. Tanja je namreč koordinatorka delovne skupine za apiturizem pri svetovni čebelarški organizaciji Apimondija. V okviru svojega podjetja je razvila blagovno znamko Apiroutes, namenjeno apiturizmu. Sledilo je predavanje Špele Kalan, upravnice Čebelarškega centra Gorenjske, ki nam je predstavila vključevanje apiterapevtskih vsebin v vodeni ogled čebelarškega centra. Poleg storitev za čebelarje ima Čebelarški center Gorenjske v Lescah v svoji ponudbi tudi vsebine za splošno javnost. Ena od teh so vodeni ogledi za skupine in individualne obiskovalce. Ogled centra je prilagojen starosti in zanimanju obiskovalcev, s poudarkom na pravilni uporabi in učinkovinah čebeljih pridelkov. Predstavljen je bil potek vodenega ogleda čebelarškega centra in na kakšen način je možno obiskovalcem podati apiterapevtske vsebine na nevsiiljiv in zanimiv način.

Darja Cilenšek iz Čebelarstva Cilenšek nam je predstavila njihov apiterapevtski čebelnjak, imenovan Melisa. Zakonca Cilenšek namreč čebelarita sonaravno,

Foto: Mojca Pibernik

brez uporabe farmacevtskih sredstev, in sta vključena v ekološko kontrolo čebelarjenja. Na ta način zagotavljata, da je apiterapija karseda učinkovita in omogoča največ koristnih učinkov za človeški organizem.

Po zaključenih predavanjih smo vse predavateljice zbrali na okrogli mizi z naslovom Nove priložnosti vključevanja apiterapije v turizem. Okroglo mizo je moderirala svetovalka specialistka za ekonomiko na Čebelarški zvezi Slovenije Mojca Pibernik. Na okrogli mizi smo dobili vpogled v nove načine vključevanja apiterapije v turizem in turistično ponudbo v slovenskem prostoru.

Dogodek smo zaokrožili z vrhuncem, in sicer razglasitvijo državnih prvakov v medu, in podelili priznanja za leto 2023. V vsaki izmed kategorij vrstnih medov smo ocenjevali po dva medova. Vsem čebelarjem iskreno čestitamo za prejete laskave nazive.

Razglasitev državnih prvakov v medu 2023

V petek, 1. decembra, je Čebelarška zveza Slovenije v okviru projekta promocije medu iz EUshem kakovosti Enjoy, it's from Europe v sodelovanju z Biotehniško fakulteto UL v sklopu Dneva čebelarškega turizma podelila priznanja čebelarjem, ki so v letu 2023 pridelali senzorično najbolj tipičen vrstni med. Na državnem ocenjevanju smo imeli gozdne, lipove in kostanjeve medove. Priznanja najboljšim sta podelila predsednica senzorične komisije na državnem senzoričnem ocenjevanju medu izr. prof. dr. Jasna Bertoncelj in predsednik ČZS g. Boštjan Noč. Naziv državni prvak za gozdni med je prejelo **čebelarstvo Benedičič** iz Železnikov, drugo mesto je zasedel Vero Počkar iz Vipave. Naziv državnega prvaka za kostanjev med je prejelo **čebelarstvo Belokranjski hram, d. o. o.**, iz Črnomlja, drugo mesto je osvojil Franc Kozjek z Loga pri Brezovici. Za lipov med je naziv državnega prvaka prejel **Jožef Bizjak** iz Kobarida, drugo mesto je zasedel Samir Jusufspahić iz Sečovelj. Vsem dobitnikom iskreno čestitamo in tudi v prihodnje želimo veliko uspeha pri delu.

Lanska čebelarška sezona je bila zaradi skrajnih vremenskih dogodkov še posebej zahtevna za pridelavo vrstno čistega medu. Posledica je manjše število medov, ki je zadostilo pogojem iz Pravilnika o senzoričnem ocenjevanju medu in se uvrstilo na državno ocenjevanje. Medovi vseh nagrajencev so bili tudi dodatno analizirani na parametre varnosti in kakovosti, tako da se lahko pohvalijo z res odličnim vrstnim medom!

Aljaž Debelak, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane

Okusi Slovenije v EU-shemah kakovosti

Na Čebelarški zvezi Slovenije sta v sredo, 15. novembra. 2023, potekala posvet tržno usmerjenih čebelarjev in posvet ob **dnevu shem kakovosti**. Na strokovnem delu je ga. Alenka Marjetič Žnidar, predstavnica Zadružne zveze Slovenije, pripravila predstavitev možnosti povezovanja proizvajalcev v čebelarstvu. Tina Žerovnik, svetovalka specialistka za ekonomiko Čebelarške zveze Slovenija, je predstavila nov evropski projekt **promocije medu iz evropskih shem kakovosti »Enjoy, it's from Europe«**, ki ga izvaja Čebelarška zveza Slovenije, ter možnosti izboljšanja promocije z uporabo lokalnih blagovnih znamk. Doris Letina, predstavnica Zveze slovenske podeželske mladine, je prikazala primer dobre prakse in smeri učinkovitega trženja ter prodajne poti certificiranega lokalno pridelanega sadja.

Alenka Marjetič Žnidar je na tiskovni konferenci za medije povedala, da sta projekta Tradicionalni slovenski zajtrk in Dan slovenske hrane presegla pričakovanja in sta zato potrebovala nadgradnjo. Zaradi tega so organizacije letos pripravile knjižico z naslovom *Recepti z okusi Slovenije*, ki vsebuje recepte za obroke iz kmetijskih proizvodov slovenskega porekla.

Tina Žerovnik, koordinatorica evropskega projekta promocije medu iz evropskih shem kakovosti, je poudarila, da je z vstopom v EU Slovenija dobila priložnost, da svoje kmetijske pridelke in živila zaščiti tudi na evropski ravni. Tako imamo v Sloveniji tri sheme višje kakovosti medu: Slovenski med z zaščitenim geografsko označbo, Kočevski gozdni med z zaščitenim označbo porekla in Kraški med z zaščitenim označbo porekla. Med, vključen v evropske sheme kakovosti, mora dosegati še višje kakovostne parametre, kot jih predpisuje Pravilnik o medu. Poleg tega mora biti pridelan na določenem geografskem območju, čebelarji pa morajo čebelariti po načelih dobre čebelarke prakse, pri čemer jih nadzirajo še neodvisne kontrolne organizacije. Potrošniki lahko med, vključen v evropske sheme kakovosti, prepoznajo po označbah ZGO in ZOP na prelepki na kozarcu, ki sta hkrati tudi edino zagotovilo višje kontrolirane kakovosti, sledljivosti in znanega porekla.

Čebelarška zveza Slovenije bo do konca marca 2026 izvajala evropski projekt promocije medu z zaščitenim geografsko označbo »Enjoy, it's from Europe« za dvig prepoznavnosti medu iz evropskih shem kakovosti, v okviru katerega bo izvedla številne promocijske dejavnosti.

Boštjan Noč, predsednik ČZS, je poudaril pomen nadzorovane kakovosti in sledljivosti, ki si ju želi potrošnik pri nakupu kmetijskih proizvodov. Že od nekdaj smo čebelarji vizionarski z idejami za številne projekte in dejavnosti, kot so medeni zajtrk, tradicionalni slovenski zajtrk, dan slovenske hrane, pobuda za teden slovenske hrane, svetovni dan čebel, pobuda za ustanovitev evropske čebelarke zveze, pobuda in ustanovitev Konzorcija evropsko zaščitene proizvodov in živil. Vsi projekti in ideje pa so zaživeli in so plod sodelovanja s čebelarji, čebelarstvi in kmetijskimi organizacijami.

Hkrati je na dogodku potekal tudi sestanek predstavnikov Konzorcija evropsko zaščitene slovenskih živilskih pridelkov ter izdelkov. Ugotovili so, da primanjkuje prepoznavnosti znakov evropskih shem kakovosti med potrošniki in podpore države oz.

SKP glede sofinanciranja certificiranja že obstoječih članstev in sistemov, prav tako pa si predstavniki želijo povečanje nadzora nad zavajanjem promocije in prodaje zaščitene živil in izdelkov.

Ob zaključku tiskovne konference je Boštjan Noč podelil najvišje priznanje predsednika ČZS gospodu Miru Štebetu, dolgoletnemu novinarju RTV SLO. Sledila je degustacija evropsko zaščitene slovenskih živilskih pridelkov ter izdelkov.

Čebelarška zveza Slovenije

Strokovna ekskurzija apiterapevtov v Srbijo

Letošnja jesen je kljub neobičajno visokim temperaturam kot nalašč za potepanja, kot je bilo naše v Srbijo. Že deseta strokovna ekskurzija apiterapevtov, ki je bila izpeljana pod okriljem Čebelarke zveze društev Štajerske, je združevala čebelarje in različne apiterapevte iz kar devetih generacij. Kljub znanju, ki ga apiterapevti dobimo med izobraževanjem, se dobro zavedamo pomena sodelovanja, pridobivanja in izmenjave izkušenj doma in v tujini. Prav temu je bila poleg druženja namenjena tudi letošnja ekskurzija.

Mnogi smo se na pot odpravili sredi noči, saj je naš avtobus zapustil Maribor v zgodnjih jutranjih urah. Odpeljali smo se proti Madžarski, kjer je bila naša prva postojanka turistično mesto Siófok ob Blatnem jezeru (Balatonu), ki velja za največje jezero v srednji Evropi. Nato pa nas je pot vodila naprej po Madžarski, vse do Vojvodine.

V Subotici smo doživeli zares prijazen in gostoljuben sprejem lokalnih čebelarjev. Sprejel nas je Dragoljub Matič, predsednik Združenja čebelarjev Subotice. Pri enem izmed lokalnih čebelarjev smo si ogledali njihov način čebelarjenja, čebelje izdelke, ki nastajajo v njihovem čebelarstvu, deležni pa smo bili tudi odličnega kosila.

Pozno popoldan smo prispeli do našega prvega hotela Vinski dvor v kraju Palići, še pred večerjo pa smo imeli priložnost poslušati prvega predavatelja, prim. Vidoja Kulića, dr. med., iz Somborja, pulmologa, čebelarja in apiterapevta. Dr. Kulić je velik zagovornik apiterapije, ki je na svojem predavanju poudaril, kako pomembno je, da apiterapevt s svojim delom ne škoduje drugemu človeku, kako pomembna sta diskretnost in potrpljenje pri delu s čebeljimi pridelki in kako zelo je pomembno spoštovanje zakonskih in človeških norm. Obenem je spregovoril o pomenu redne uporabe čebeljih pridelkov za zdravje ter nam zaupal številne nasvete in lastne izkušnje, ki jih je nabral v mnogih letih prakse.

Naslednji dan je bil namenjen obisku čebelarskega sejma na Tašmajdanu, kjer ni manjkalo čebelarske opreme ter čebeljih pridelkov in izdelkov, pa tudi literature, ki smo jo apiterapevti vedno zelo veseli.

Srečali smo se z gospodom Dejanom Miloševićem, ki nam je pripravil program za prihodnji dan. Po obisku sejma nas je čakal še precejšen del poti proti Srebrnemu jezeru v naš hotel. Sledilo je večerno predavanje, tokrat v družbi zdravnika in apiterapevta, dr. Plamena Enčeva iz Bolgarije. Dr. Enčev je specialist interne medicine in je eden redkih bolgarskih zdravnikov, ki je obenem tudi apiterapevt. Že skoraj 30 let pomaga svojim pacientom s čebeljimi pridelki, apiterapevtskimi pripravki ter s čebeljim

strupom, ki ga vnaša z nadzorovanimi piki na ustrezne akupunkturne točke. Na svojem predavanju je poudaril, kako izjemnega pomena je dobra predpriprava pacientov, ki bodo prejeli terapijo s čebeljim strupom, in obenem, da naj se zdravljenje s strupom izvaja le takrat, ko drugi čebelji pridelki ne pomagajo. Prav tako je predstavil, kako se odzvati ob različnih stopnjah alergijskih reakcij. Dr. Enčev si je vzel čas tudi po predavanju, kjer smo se imeli priložnost z njim pogovoriti tudi v manjšem krogu. Deležni smo bili številnih odgovorov na vprašanja v zvezi z zdravljenjem z drugimi čebeljimi pridelki, zaupal nam je mnoge izkušnje in nasvete.

Tretji dan smo preživeli ob obiskovanju turističnih znamenitosti. Starodavni rimski Viminacium, katerega ostanke so našli blizu kraja Kostolac, je eno največjih rimskih najdišč v tem delu Evrope. Vtis je pustila tudi nekoliko mlajša, srednjeveška utrdba Golubac na Donavi, zgrajena v 14. stoletju, ki je bila pogosto prizorišče bitk v času vpadov Turkov. Po kosilu je sledil obisk enega pomembnejših srbskih samostanov Tuman. Ta dan je bilo samostansko dvorišče polno vernikov, ki so množično prižigali sveče in se s prošnjami zgrinjali v cerkev. Sami pa smo si imeli možnost ogledati veliko stojišče nakladnih panjev, ki se dviguje na terasah po pobočju hriba za samostanom in za katere skrbijo menihi.

Zadnji večer svojega potepanja smo seveda zaključili tako, kot se za ekskurzijo po Srbiji spodobi – z obilno večerjo ter glasbeniki, ki so skrbeli za dobro vzdušje do poznih ur.

Naslednje jutro smo se odpravili proti domu. Po celodnevni vožnji z nekaj krajšimi postanki smo v poznih urah prispeli v Maribor. Ekskurzija je minila v zares dobrem vzdušju, predvsem pa so se med nami stkale lepe prijateljske vezi. Za konec pa sledi zahvala vsem organizatorjem, predvsem Vladu Pušniku in Karlu Vogrinčiču.

Petra Peunik Okorn

Včlanitev čebelarjev v PRO

Na podlagi Zakona o živinoreji je kranjska čebela v Sloveniji zaščitena čebelja podvrsta. Ukrepi za njeno ohranitev se izvajajo na različne načine, glavni nalog pa opredeljuje **rejski program (RP) za kranjsko čebelo**. ČZS ima od MKGP podeljen status **priznane rejske organizacije (PRO)** za kranjsko čebelo in s tem v zvezi izvaja RP, katerega glavni namen je poleg ohranitve kranjske čebele tudi njena selekcija. Ohranitev kranjske čebele je v veliki meri odvisno od nalog, ki jih izvajajo čebelarji. S tem izvajajo del rejskih nalog, zato je priporočljivo, da so včlanjeni v PRO.

Čebelarji, ki se želite včlaniti v PRO, izpolnite pristopno izjavo, ki je objavljena na spletni strani ČZS v zavihku predstavitev in podzavihku PRO, in jo pošljite na ČZS.

Dr. Peter Kozmus, strokovni vodja PRO

Poročanje količine medu SMGO in poraba zaščitnih prelepkih za leto 2023

Prijazno opominjamo uporabnike sheme »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo«, ki še niste oddali **poročila o porabi zaščitnih prelepkih za leto 2023, da to storite čim prej!** Obrazec najdete na spletni strani: <http://www.slovenskimed.si/Si/smgo.php> (Obrazec 5: POLNJENJE MEDU IN PORABA ZAŠČITNIH PRELEPK SMGO). Izpolnjenega in podpisanega posredujte na e-naslov: ines.zunic@czs.si ali po pošti na sedež ČZS. Obrazec morate izpolniti tudi, če medu niste točili.

Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z g. Aljažem Debelakom po tel.: 040 436 519 ali 01 729 61 29 oz. na e-naslovu: aljaz.debelak@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani: www.slovenskimed.si pod rubriko SMGO.

Odbor za ustanovitev Evropske čebelarske zveze pozivajo oblasti k rešitvam

Medtem ko se vse draži, cena medu pada zaradi 50 % ponaredkov na trgu, čebelarji izgublajo zanimanje za čebelarjenje, to pa vodi v katastrofo – izginjanje čebel, ki brez človeka ne morejo preživeti in brez katerih ni življenja na Zemlji.

Čebelarji iz vse Evrope trenutno ustanavljajo Evropsko čebelarsko zvezo, katere cilj je izboljšati položaj čebelarjev in čebelarstva, preden bo prepozno.

V Bruslju bo združenje zagovarjalo interese čebelarjev, potrošnikov in čebel z vsaj tremi osnovnimi cilji:

1. proti ponarejenemu medu, ki je preplaval evropski trg,
2. za uvedbo posebnih subvencij na panj v imenu nadomestila za izboljšanje okolja ter opraševanje gojenih in negojenih rastlin,

3. proti uporabi pesticidov, ki so strupeni za čebele.

Člani Evropskega čebelarskega združenja podpirajo vse dejavnosti svetovne čebelarske zveze Apimondie za izboljšanje čebelarstva, vendar opozarjajo na lokalne evropske težave, ki jih morajo evropski čebelarji rešiti na lokalni evropski ravni.

Zveze in združenja, ki so že pristopili k ustanovitvi Evropske čebelarske zveze, so: Čebelarska zveza Slovenije, Madžarska čebelarska zveza, Poljska čebelarska zveza, Združenje poklicnih čebelarjev Grčije, Združenje čebelarjev Ulster (Združeno kraljestvo), Imkerverband Rheinlande E. V. (Nemčija), Združenje romunskih čebelarjev, Združena bolgarska čebelarska zveza, Zveza čebelarskih organizacij

Srbije, Zveza čebelarskih društev Severne Makedonije, Zveza čebelarskih društev Republike Srbske, Zveza čebelarskih organizacij Črne gore, Nacionalno združenje čebelarskih panog Bolgarije, Združenje grških bioapiaristov, Balkanska zveza čebelarskih društev.

Ustavodajna skupščina bo predvidoma 10. februarja 2024 na nevtralnih tleh v Beogradu v Srbiji. Vabimo vse evropske zveze in združenja, da se nam pridružijo.

Le združeni in skupaj si lahko prizadevamo za dobro čebel, čebelarjev in potrošnikov naše čudovite Evrope.

Iniciativni odbor za ustanovitev Evropske čebelarske zveze,
Evropska čebelarska zveza:
europeanbeekeepingassociation@gmail.com

Tečaji za čebelarje začetnike 2024

Čebelarstva zveza Slovenije bo v letu 2024 organizirala predvidoma šest tečajev za čebelarje začetnike. Tečaji bodo tako potekali v/na: Murski Soboti, Vojniku, Lescah, Črnomlju, Postojni in na Brdu pri Lukovici.

Interesente vabimo, da se prijavijo na tečaj na sebi najbližji lokaciji. Tečaji so namenjeni predvsem prihodnjim čebelarjem in čebelarjem začetnikom, ki čebelarijo manj kot tri leta ter se še niso udeležili tečaja za začetnike, so po možnosti že včlanjeni v čebelarska društva in imajo čebelarskega inštruktorja.

Prijave se bodo začele zbirati v ponedeljek, 15. januarja 2024, ob 17.00 (srednjeevropski čas), prek prijavnega obrazca objavljenega na spletni strani, pod zavihkom izobraževanje. Največje število prijav za posamezni tečaj je 50. Druge prijave bodo uvrščene na čakalni seznam za primer morebitne kasnejše izpraznitve prostega mesta (v našem interesu je, da so tečaji zapolnjeni do konca).

Urn timer posameznega tečaja bo sporočen pozneje, po uskladitvi s soorganizatorji in izvajalci (potek tečajev bo predvidoma od februarja do junija 2024). Natančen urnik z datumi in kraji bodo vsi prijavljeni kandidati pred začetkom tečaja prejeli po e-pošti.

Čebelarstva zveza Slovenije

Predlogi za odličja oz. plakete Antona Janše v letu 2024

Predlogi za dobitnike odličij Antona Janše I. stopnje

Čebelarska društva in območne čebelarske organizacije prosimo, da najpozneje do 31. januarja 2024 na naslov Čebelarstva zveze Slovenije pošljejo pisne predloge za dobitnike odličij Antona Janše I. stopnje ter plaket Antona Janše v letu 2024. Pri oblikovanju predlogov upoštevajte merila veljavnega Pravilnika o odlikovanjih, priznanjih in nagradah, ki je objavljen na spletni strani ČZS. Na tej spletni strani boste našli tudi obrazec za pripravo predloga.

Praznovanje obletnic delovanja čebelarskih društev

Vse čebelarske organizacije, ki bodo v letu 2024 praznovala 50-, 70- ali 90-letnico svojega delovanja in bodo tako tudi prejemnice odličja Antona Janše, prosimo, da to do 31. januarja 2024 pisno sporočijo na naslov Čebelarstva zveze Slovenije. Čebelarske organizacije, ki bodo v letu 2024 praznovala 100- ali večletnico svojega delovanja in bodo tako prejemnice plakete Antona Janše, prosimo, da to prav tako do 31. januarja 2024 pisno sporočijo na naslov Čebelarstva zveze Slovenije.

Predlogi za nagrado P. P. Glavarja

Nagrada P. P. G. za življenjsko delo trajne vrednosti lahko predlagate do 31. januarja 2024, saj so za to potrebna finančna sredstva, ki jih mora Čebelarstva zveza Slovenije načrtovati v svojem finančnem programu. Na podlagi vloge, komisija poda predlog UO-ju za sprejem. Kandidat mora:

- objaviti izvirna avtorizirana teoretična dela uporabne vrednosti izjemnega pomena za napredek čebelarstva;
- objaviti znanstvene prispevke, diplomsko nalogo, problemsko-analitično obdelane teme in podobne dosežke uporabne vrednosti s področja čebelarstva.

Predlogi za častno diplomo A. Ž. ali nagrado A. Ž.

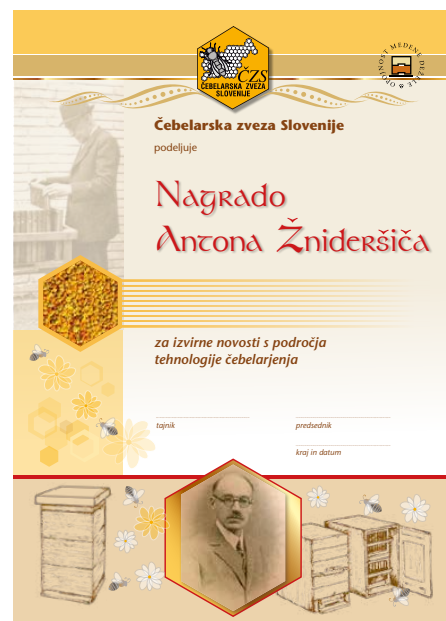
Prijave za častne diplome A. Ž. lahko na predpisanem vprašalniku vlagajo kandidati vse leto.

Častno diplomo A. Ž. na predlog pristojne komisije podeli UO ČZS inovatorju za izvirne novosti ali izboljšave (invencije) s področja tehnologije čebelarjenja, ki jih avtor daje na razpolago vsem čebelarjem. Častna diploma A. Ž. je posebna listina.

Nagrada A. Ž. v višini povprečne bruto plače v državi, izplačane v minulem letu, na predlog pristojne komisije podeli UO ČZS inovatorju za izjemne inovacijske dosežke s področja tehnologije čebelarjenja, ki bistveno izstopajo po količini (število inovacij) kakovosti (ekonomski učinkovitosti) inovacij, in jih avtor daje na razpolago vsem čebelarjem. Nagrada A. Ž. je posebna listina in denarna nagrada.

Dodatne informacije prejmete pri tajnici ČZS: barbara.dimc@czs.si, 041 370 409.

Komisija UO ČZS za odlikovanja in nagrade

Volitve se bližajo!

Prijazen opomnik za predlaganje kandidatov in navodila za izvedbo volitev v organe Čebelarске zveze Slovenije.
Rok za oddajo list za evidentiranje kandidatov je 16. januar 2024.

- Listo za evidentiranje kandidatov za člane častnega razsodišča je treba vrniti izpolnjeno najkasneje do 16. januarja 2024.
- Listo za evidentiranje kandidatov za člane nadzornega odbora je treba vrniti izpolnjeno najkasneje do 16. januarja 2024.
- Listo za evidentiranje kandidatov za člane komisij upravnega odbora je treba vrniti izpolnjeno najkasneje do 10. aprila 2024.

Kandidiranje za predsednico/predsednika ČZS:

Kandidatke/kandidati za predsednico/predsednika ČZS lahko podajo svojo pisno kandidaturu s podporo čebelarских друštev ali brez nje. Kandidaturi morajo priložiti svojo kratko predstavitev – CV s portretom –, vizijo razvoja slovenskega čebelarstva ter program vodenja in delovanja ČZS v okvirnem obsegu ene A4-strani (4000 znakov s presledki).

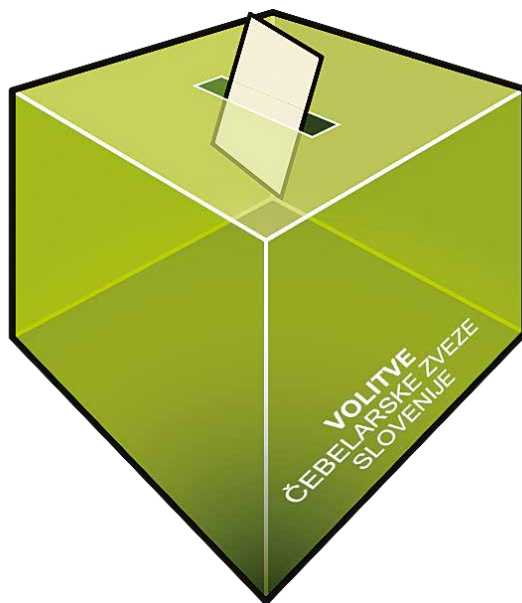
Pravočasno prispele candidature s prilogami bomo objavili v Slovenskem čebelarju št. 2/2024.

Kandidatke/kandidati za predsednico/predsednika ČZS naj svoje candidature pošljejo na naslov ČZS **najkasneje do 16. januarja 2024.**

Prosimo, da se držite določenih rokov in predlagate kandidate s svojega območja.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav.

Barbara Dimc

Razpis natečaja za najboljšo tehnološko rešitev v čebelarstvu za leto 2024

Komisija za tehnologijo čebelarjenja in varno hrano ČZS ter Javna svetovalna služba v čebelarstvu prijazno opominjata, da se izteka rok za prijave na razpisani **natečaj za najboljšo tehnološko rešitev v čebelarstvu za leto 2024.**

Pogoj za sodelovanje je, da najkasneje do **1. februarja 2024** na naslov: simon.golob@czs.si pošljete kratek opis ter fotografije ali videoposnetke svojega izdelka, tehnološke rešitve ali topilnika.

Več informacij o natečaju lahko dobite na tel. št.: 030 604 015, na naslovu: simon.golob@czs.si ali na spletni strani ČZS dostopne prek QR kode.

Simon Golob, svetovalac specialist za tehnologijo čebelarjenja

Srečanje varstveno-delovnih centrov – dobra praksa čebelarских krožkov

V sredo, 6. decembra se je odvijalo izjemno srečanje predstavnikov varstveno-delovnih centrov, kjer smo razpravljali o uvedbi in izvajanju čebelarских krožkov v skupnosti oseb s posebnimi potrebami. Srečanje je bilo zaznamovano s pozitivno energijo, izmenjavo dragocenih izkušenj in razpravo o izvajanju dejavnosti.

Dogajanje se je začelo z dobrodošlico, kjer sta g. Boris Potočnik, svetovalec za izobraževanje in usposabljanje ČZS, in ga. Lidija Senič, vodja služb ČZS, toplo sprejela predstavnike različnih centrov. Začetne besede je zaznamoval pridih pričakovanja, poudarile so ključno vlogo skupnega prizadevanja pri uresničevanju čebelarских krožkov v varstveno-delovnih centrih ter izrazile podporo Čebelarске zveze Slovenije vsem, ki bi se odločili vpeljati čebelarске krožke v svoje delovne centre. Hkrati pa je bila tudi izrečena iskrena zahvala prisotnim predstavniki VDC Dobrna, VDC Šentjur, VDC Zasavje ter VDC Črnomelj za njihovo sodelovanje.

Eden izmed vrhuncev srečanja je bila predstavitev čebelarского krožka gospoda Dušana Milinkoviča, ki ga že izvaja na VDC Črnomelj. Ob tem je izkušeni čebelar delil svoje znanje in bogate izkušnje glede izvajanja krožkov, poudaril je terapevtski in socialni vidik čebelarjenja. S svojo strastjo in prepričljivostjo je navdušil udeležence ter pričaral sliko o pozitivnih učinkih čebelarjenja na osebe s posebnimi potrebami.

Udeleženci so imeli priložnost spoznati začetke krožka, saj ga Dušan Milinkovič, predsednik Čebelarского društva Črnomelj, izvaja že od leta 2012. Na tedenskih srečanjih v VDC se posvečajo čebelarjenju in povezanim dejavnostim, z jasnim ciljem učenja varovancev o pomenu

čebel, medovitih rastlin, samooskrbe ter vključevanja v družbeno okolje. Krožek povezujejo tudi z likovnim, hortikulturnim in gospodinjiskim krožkom. Skupaj s prostovoljci čebelarji Čebelarского društva Črnomelj in člani krožka so postavili tudi čebelnjak s štirimi panji. V procesu predstavitve so pridno priskočili na pomoč tudi trije varovanci – Mirko, Franci in David –, ki so z navdušenjem delili svoje znanje. Nalezljiva radost in zadovoljstvo, ki ju izražajo ob sodelovanju v krožku, še dodatno poudarjata pozitiven vpliv. Sledila je živahna razprava, kjer so predstavniki izmenjevali mnenja, izkušnje ter delili izzive in rešitve pri izvajanju čebelarских krožkov. Udeleženci srečanja so izkazali pripravljenost za sodelovanje in nadaljnjo podporo razvoju čebelarских krožkov v varstveno-delovnih centrih. Čebelarская zveza Slovenije se je skupaj z udeleženci dogovorila, da to srečanje zagotovo ne bo zadnje.

Boris Potočnik, svetovalec za izobraževanje
in usposabljanje

Boštjan Volk, obetavni kuharski talent, je v sodelovanju s Tristanom Romihom zaslužen zasedel prvo mesto na prestižnem evropskem kuharskem tekmovanju European Young Chef Award, ki je potekalo v Franciji. Po osvojitvi vrhunskega priznanja je Boštjan Volk izrazil navdušenje nad ključnimi sestavinami, ki so oblikovale zmagovalno jed: »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo je nepogrešljiv element, ki je jedem dal poseben pridih in svojevrsten okus, ki je navdušil komisijo in me pripeljal do vrha.«

Rdeča nit zmagovalne jedi je bila kombinacija tradicije in sodobnosti. Medenjaki, ki sta ga pripravila iz Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo, je bil izdelan po tradicionalnem receptu, obogatila pa sta ga z orehovim jedrcem in vgravirano čebelo na hrbtni strani. Servirala sta ga na leseni deski, posuti s cvetnim prahom, v kombinaciji s prežganim mlekom in medom. Poleg tega sta Volk in Romih pripravila tudi jed na moderen način s komponentami medu, oreha, hruške ter medenim sladoledom in medenim hrustkom, ki vizualno dopolnjuje estetsko aranžiran krožnik. Vsa živila v jedeh izvirajo iz lokalne pridelave, kar poudarja trajnostno naravnost kulinarične zgodbe uspeha. Med, ki sta ga uporabljala kuharja za pripravo zmagovalnih jedi, je prispevala Čebelarская zveza Slovenije iz sredstev v okviru projekta promocije medu iz EU-shem kakovosti Enjoy, it's from Europe.

Čebelarская zveza Slovenije

Urniki usposabljanj v januarju 2024

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Sklep o minimalni udeležbi na predavanju

Komisija UO ČZS za izobraževanje je decembra 2022 sprejela sklep o minimalni udeležbi na posameznem predavanju. Organizator izobraževanja (čebelarско društvo, območna zveza) je ob potrditvi in uskladitvi predavanja dolžan z zbiranjem prijav vnaprej zagotoviti čim boljše udeležbo na predavanju izmed svojih članov, sosednjih društev itd. Minimalna udeležba mora znašati najmanj 15 oseb. Če minimalna udeležba ni zagotovljena, mora o tem vsaj tri dni pred predavanjem obvestiti predavatelja, sicer se bo organizatorju zaračunal potni strošek predavatelja.

Naslov predavanja	Datum	Ura	Predavatelj	Lokacija	Stik
Apitehnični ukrepi	10. januar 2024	17.00	Vlado Auguštin	Krško - Dom KS Leskovec	g. Tonko 070 600 282
Trženje čebeljih pridelkov in osnovne informacije o možnostih pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	10. januar 2024	16.00	Mojca Pibernik	Valvazorjeva 2, 1411 Izlake	ga. Paš Juvan 040 164 945
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	10. januar 2024	16.00	Samec Tomaž	Čebelarški dom Lovrenc na Pohorju, Čebelarška ulica 2, Lovrenc na Pohorju	ga. Obrulj 070 867 344
Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	10. januar 2024	16.00	Tina Žerovnik	Spominski dom Štefana Küzmiča Puconci, Puconci 164, 9201 Puconci	g. Car 041 330 669
Priprava čebeljih pridelkov in zakonodaja s področja prodaje ter osnovne informacije o razpisih za čebelarje	11. januar 2024	16.00	Mojca Pibernik	Zavod za gozdove Slovenije, Krajevna enota Idrija, Trg Sv. Ahacija 2, Idrija	g. Eržen 041 772 688
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	11. januar 2024	16.00	Samec Tomaž	Čebelarški dom Žerjav	g. Mičič 041 754 272
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	11. januar 2024	17.00	Tina Žerovnik	Hiša kranjske čebele, Mestni trg 2, Višnja Gora	ga. Peunik Okorn 041 967 964
Trženje čebeljih pridelkov in osnovne informacije o možnostih pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	12. januar 2024	16.00	Mojca Pibernik	Trg Davorina Jenka 13, Cerklje na Gorenjskem	g. Štular, 051 351-845
Apitehnični ukrepi	15. januar 2024	17.00	Simon Golob	Čebelarški dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	g. Primc 041 523 889
Tehnologija pridelave cvetnega prahu in označevanje	15. januar 2024	16.00	Aljaž Debelak	Čebelarški center Slovenska Bistrica, Zgornja Bistrica 9, Slovenska Bistrica	g. Prah 041 768 351
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	15. januar 2024	16.30	Samec Tomaž	Kulturni center v Rogaški Slatini	g. Janžek 031 608 879
Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	15. januar 2024	17.00	Tina Žerovnik	Čebelarški razvojno izobraževalni center Gorenjske, Rožna Dolina 50 a, Lesce	ga. Kalan 031 628 499
Apiterapija*	16. januar 2024	17.00	Petra Punik Okorn	Občina Škofljica, Šmarska cesta 3, Škofljica	ga. Dolinar 041/617-026
Čebelje paše v Sloveniji	16. januar 2024	17.00	Aleš Bozovičar	OŠ Dekani, Dekani 32, Dekani	g. Babič 041 825 680
Apiterapija*	16. januar 2024	17.00	Vlado Pušnik	Kulturno upravno središče, Sv. Jurij ob Ščavnici	g. Žinkovič 031 524 792
Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	16. januar 2024	17.00	Vladimir Fajdiga	GD Velike Lašče	g. Borštnik 031/336-905
Apitehnični ukrepi	17. januar 2024	17.00	Vlado Auguštin	Novo mesto - šola Grm	g. Koželj 031 619 961
Priprava čebeljih pridelkov in zakonodaja s področja prodaje ter osnovne informacije o razpisih za čebelarje	17. januar 2024	16.00	Mojca Pibernik	Cirkulane 40A, Cirkulane	ga. Jurgec, 041 705 262
Tehnologija pridelave cvetnega prahu in označevanje	17. januar 2024	16.00	Aljaž Debelak	Gasilski dom Banovci, Banovci 19, Veržej	g. Trstenjak 051 315 559
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	17. januar 2024	16.00	Samec Tomaž	MKC Slovenj Gradec, Ozare 18, Slovenj Gradec	g. Knez 041 321 149
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	17. januar 2024	16.00	Tina Žerovnik	Mladinski center Šmartno ob Paki, dvorana Marof, Šmartno ob Paki 13, Šmartno ob Paki	g. Lesnjak 031 340 875
Apiterapija*	17. januar 2024	16.00	Brane Borštnik	Knjižnica Tolmin	g. Podgornik 040/800 402
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	18. januar 2024	16.00	Mojca Pibernik	Vaše 11, Vaše, Medvode	g. Ločniškar, 041 310 182
Čebelje paše v Sloveniji	18. januar 2024	17.00	Aleš Bozovičar	Predavalnica Milana Erjavca, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 10, Hoče	g. Pliberšek 031 301 086
Tehnologija pridobivanja propolisa	18. januar 2024	16.00	Samec Tomaž	Narodni dom, Tržaška 44, Logatec	g. Nagode 041 429 465
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	18. januar 2024	16.00	Urška Ratajc	Prostori Občine Tržič, Trg svobode 18, Tržič	g. Cotelj 051 696 080
Apiterapija*	18. januar 2024	16.00	Brane Borštnik	Večnamenska dvorana v Kotljah	g. Borko 051/239 931
Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	18. januar 2024	17.00	Vladimir Fajdiga	ČD Zagorje, Valvazorjeva 2, Pizzerija Čebelica	ga. Paš Juvan 040/164 945

Naslov predavanja	Datum	Ura	Predavatelj	Lokacija	Stik
Apiterapija*	19. januar 2024	18.00	Franc Šivic	Čebelarški razvojno izobraževalni center Gorenjske, Rožna Dolina 50a, Lesce	g. Perčič 041 523 781
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	22. januar 2024	17.00	Urška Ratajc	Picerija Briški, Trg zbora odposlancev 56, Kočevje	g. Majerle 041 415 314
Čebelje paše v Sloveniji	22. januar 2024	17.00	Aleš Božovičar	Mestna knjižnica Kranj	g. Smrdel 041 386 697
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	22. januar 2024	16.00	Samec Tomaž	Mala dvorana v Kulturnem domu v Kamnici	g. Robič 040 321 574
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	22. januar 2024	17.30	Tina Žerovnik	Kulturni dom Kamnica, Vrbanska cesta 97, Kamnica	g. Robič, 040 321 574
Gozdne paše	23. januar 2024	17.00	Aleš Božovičar	Dol pri Ljubljani 4 (stara občina), Dol pri Ljubljani	g. Šimenc 040 524 259
Apitehnični ukrepi	24. januar 2024	17.00	Vlado Auguštin	Škofja Loka – čebelarški dom Brode	g. Demšar 041 482 982
Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	24. januar 2024	16.00	Mojca Pibernik	Videm 14, Sv. Jurij ob Ščavnici	g. Žinkovič, 031 524 792
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	24. januar 2024	16.00	Aljaž Debelak	Stavba KS Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem	g. Urek 070 600 282
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	24. januar 2024	16.00	Samec Tomaž	ČD Pobrežje - Duplek, Na trati 2, Maribor	ga. Gregorič 031 443 830
Apitehnični ukrepi	25. januar 2024	17.00	Simon Golob	MKC Slovenj Gradec, Ozare 18, Slovenj Gradec	g. Knez 041 321 149
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	25. januar 2024	17.00	Tina Žerovnik	Brunarica pod Pohorjem, prostori ČZDS	info@cebelarskodrustvo-mb.si
Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	25. januar 2024	17.00	Franc Podrižnik	Kulturni dom Vojnik	g. Babnik 041 211 295
Apiterapija*	25. januar 2024	17.00	Petra Punik Okorn	Kulturna dvorana Šentjanž	g. Kolenc 041 342 070
Apitehnični ukrepi	26. januar 2024	17.00	Vlado Auguštin	Nova gorica – Dom KS Solkan	g. Hozjan 041 474 403
Dobra čebelarska praksa	26. januar 2024	18.00	Simon Golob	Modra dvorana Jakličevega doma, Videm - Dobropolje	g. Tekavčič, 051 384 566
Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	26. januar 2024	17.00	Brane Borštnik	Občina Kobilje, Kobilje 56	g. Smej 041/354 931
Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	29. januar 2024	16.00	Aljaž Debelak	Medgen borza, Rečica ob Savinji 76, Rečica ob Savinji	g. Glušič 070 753 359
Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarske prakse*	29. januar 2024	17.00	Vladimir Fajdiga	Medgeneracijski center Gaber, Stari trg pri Ložu	g. Žnidaršič 040/737 952
Apitehnični ukrepi	30. januar 2024	17.00	Simon Golob	Vaški dom, Lendavske gorice	g. Časar 041 471 088
Apitehnični ukrepi	31. januar 2024	17.00	Vlado Auguštin	Logatec – Narodni dom	g. Nagode 041 429 465
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	31. januar 2024	17.00	Mojca Pibernik	Picerija Briški, Trg zbora odposlancev 56, Kočevje	ga. Ilič 041 377 388
Izbrana poglavja biologije čebel*	31. januar 2024	17.00	Vladimir Fajdiga	Čebelarški dom, Spodnje blato 20a, Grosuplje	g. Brčon 041/506 565
Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	6. februar 2024	17.00	Franc Podrižnik	Podstenice 3, Kočevski rog (v primeru snega OŠ Dol. Toplice ali CD Dol. Toplice)	g. Andrejčič 051 258 283
Oskrba čebel skozi leto po načelih dobre čebelarske prakse*	6. februar 2024	17.00	Brane Borštnik	Dom čebelarjev Brode, Brode 37, Škofja Loka	g. Demšar 041 482 982

* Javno naročilo za izvedbo Usposabljanj v čebelarstvu za programsko leto 2024

Čebelarstvo PISLAK BALI

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

PREDELAVA VOSKA

Izdelujemo satnice
vseh dimenzij iz vašega voska

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

Čebelarški krožek na OŠ Ivana Cankarja Ljutomer

Eden glavnih namenov ČZS in čebelarjev sta tudi izobraževanje in oblikovanje pozitivnega odnosa splošne javnosti, zlasti mladih, do kulture čebelarstva, tradicije in ohranjanja narave. V ta namen, s pomočjo mentorjev, organizira čebelarske krožke.

Čebelarški krožki delujejo na osnovnih in srednjih šolah po Sloveniji. Delujejo po učnem načrtu ČZS, za nižjo ali višjo skupino. Po učnem načrtu se izvajajo dejavnosti izobraževanja in usposabljanja. Udeležence seznanjamo z osnovami čebelarjenja, jih motiviramo za nadaljnje delo v čebelarstvu in spodbujamo k uporabi lokalno pridelane hrane. Spoznajo načine varovanja naravnega okolja in kulturne dediščine.

Tak čebelarški krožek deluje tudi na OŠ Ivana Cankarja v Ljutomeru. Ustanovljen je bil v šolskem letu 2006/2007 na pobudo Čebelarskega društva Ljutomer. Prva mentorica krožka je bila učiteljica in čbelarka Nada Mesarič. Že prvo leto sta bila zanimanje za čebelarški krožek in vpis nad pričakovanji. Nada Mesarič je uspešno vodila krožek do svoje upokojitve, to je do leta 2016. Po upokojitvi je vodenje čebelarskega krožka prevzela učiteljica Irena Tibaut. Po prevzemu vodenja krožka se je na pobudo ČD Ljutomer še isto leto vpisala na tečaj za začetnike in ga uspešno opravila ter si tako pridobila še več, predvsem praktičnega, znanja s področja čebelarstva. Tibautova je čebelarški krožek na šoli uspešno vodila do leta 2022. V šolskem letu 2022/2023 sem vodenje krožka prevzel Janez Vencelj in ga vodim tudi v šolskem letu 2023/2024. Kot dolgoletni čebelar imam izkušnje s področja čebelarstva. Pred začetkom vodenja krožka sem si pridobil tudi »licenco za vodenje čebelarskega krožka«, ki jo podeljuje Čebelarska zveza Slovenije. Krožek poteka celo šolsko leto enkrat na teden (vsak torek v tednu). Čebelarški krožek na OŠ Ivana Cankarja v šolskem letu 2023/2024 obiskuje 22 otrok od prvega do petega razreda. Teoretični del se izvaja v učilnici šole, praktični del pa v učnem čebelnjaku ČD Ljutomer, ki je v neposredni bližini šole. Ob učnem čebelnjaku je tudi opazovalni panj. Z udeleženci krožka urejamo okolico učnega čebelnjaka z medovito potjo, žičimo satnice, iz čebeljega voska izdelujemo sveče, točimo med, poslikavamo panjske končnice, udeležujemo se dneva odprtih vrat ČD Ljutomer in izvajamo še mnogo drugih dejavnosti.

Ves čas delovanja čebelarskega krožka s šolo Ivana Cankarja in vodstvom odlično sodelujemo. Na hodniku šole imamo oglasno desko, kjer se objavljajo dejavnosti krožka, šola vsako leto zagotovi prevoze udeležencev na tekmovanje mladih čebelarjev, na čebelarški sejem v Celje, na obisk znanega čebelarja v kraju, obisk čebelarskega muzeja in podobno. Vsako leto izvede tradicionalni slovenski zajtrk, ki se ga udeležijo tudi predstavniki lokalne skupnosti, na šoli se poje Slakov Čebelar, šola sodeluje na natečajih, ki jih razpiše ČZS. Maja 2011 je bilo, v sodelovanju s ČZS, ČD Ljutomer in OŠ Stročja vas, na šoli tudi tekmovanje mladih čebelarjev.

Mentor čebelarskega krožka Janez Vencelj

Foto: Janez Vencelj

Janez Vencelj

Čebelarški krožek na Dvojezični osnovni šoli Prosenjakovci

Foto: arhiv OŠ Prosenjakovci

Med, ki ga pridobivamo od svojih pridnih čebel, porabimo v šolski kuhinji, nekaj pa podarimo gostom ob obisku naše šole.

Čebele so izjemna bitja. Poleg tega, da nam dajejo med, opravljajo še izjemno pomembno vlogo opravljanja cvetov. Tretjina pridelane hrane na svetu je odvisna od njih. Tako učenci kot zaposleni na DOŠ Prosenjakovci se tega nedvomno zavedamo. Tako je naš osrednji namen pri učencih spodbuditi pozitiven odnos do narave, do čebel, do ohranjanja tradicije našega okolja.

**»Na svetu slajšega ni,
kot je med iz šole Prosenjakovci!«**

Dvojezična osnovna šola leži na robu vasi Prosenjakovci, v osrčju narave, ki nam ponuja vse razsežnosti in najboljše pogoje za čebelarjenje. Čebelarstvo na šoli ima že dolgo tradicijo. Šola ima tudi svoj čebelnjak, ki je nastal z marljivim delom dolgoletnega mentorja in hišnika šole g. Kolomana Kozica. Gospod Kozic je pred leti dal pobudo, da bi bili vzorčno-izobraževalni center za čebelarstvo. Ta naziv smo pridobili 5. julija 1999. Več kot deset let smo organizirali tudi čebelarški tabor »Čebelko« za osnovnošolce pod okriljem ZOTKS, ki so se ga udeleževali učenci iz cele Slovenije. Z učenci smo se redno udeleževali tudi državnih tekmovanj mladih čebelarjev Slovenije, od koder smo se vračali z zlatimi, srebrnimi in bronastimi priznanji.

Šolski čebelnjak je bil letos spomladi obnovljen in na novo napolnjen s čebeljimi družinami. V njem je 10 AŽ-panjev. Skrb za čebele in praktični del krožka izvaja g. Kozic. Teoretični del krožka z učenci izvaja sedanja mentorica Suzana Kovač. Krožek letos obiskuje 9 učencev od 4. do 9. razreda. Krožek je organiziran v popoldanskem času, izven pouka, v strnjeni obliki, po tri šolske ure. Pri krožku se izobražujemo s pomočjo kratkih filmov, ki jih najdemo na spletni strani Čebelarške zveze, izdelujemo sveče iz satnic in tekočega voska, pečemo medenjake za praznike, barvamo čebelnjak, izdelujemo embalaže za med in sveče ter šolske zloženke, ki jih uporabljamo kot priložnostna darila. Učenci se naučijo tudi žičenja okvirjev in vstavljanja satne osnove v okvire, ki jih uporabljamo v panju.

Razvitje prapora ČD Tišina

Foto: ČD Tišina

Na prireditvenem prostoru TD Tišina je 9. septembra 2023 potekalo slavnostno razvitje prapora Čebelarstva Tišina. ČD Tišina je društvo z dolgoletno tradicijo, saj je bilo ustanovljeno že leta 1947. Trenutno je aktivnih 19 članov, ki gospodarijo s pribl. 600 čebeljimi družinami. V društvu je že nekaj časa bila želja po društvenem praporu, ki smo jo izpolnili letos. Sprednjo stran prapora krasi motiv osmerokotnega čebelnjaka, ki je stal na posestvu Antauerjevih v Tropovcih. Iz zbrane dokumentacije izhaja, da je bil postavljen že v letu 1923. Obnovljeni Antauerjev čebelnjak je razstavljen in na voljo za ogled v Čebelarskem muzeju Tigeli v Kraplju.

Prapor ima na levi strani letnico postavitve čebelnjaka Antauerjevih v letu 1923, na desni strani pa letnico 2023, ki simbolizira današnji dan. To pomeni, da letos mineva že 100 let od postavitve osmerokotnega čebelnjaka v Tropovcih. Na hrbtni strani je zemljevid Slovenije z označitvijo lokacije Občine Tišina, na zgornji desni strani je grb Občine Tišina, na levi strani zgoraj je cvet akacije, na levi strani spodaj cvet ajde in desno spodaj cvet sončnice. Gre za rastline, ki so glavni vir čebelje paše na območju Občine Tišina.

Ponosni smo, da nam je uspelo pritegniti veliko število podpornikov čebelarstva, ki so prispevali vsak svoj kamenček pri nastajanju prapora Čebelarstva Tišina. Slavnostno razvitje sta opravila župan Občine Tišine Franc Horvat in predsednik ČD Tišina Jože Gobar. Sledil je govor g. Marjana Časarja, člana upravnega odbora ČZS, in govor predsednika ČZDP Štefana Šemna. Sledil je blagoslov prapora, ki sta ga opravila duhovnik Franc Zorec in evangeličanski škof mag. Leon Novak.

V imenu ČD Tišina se vsem iskreno zahvaljujemo. Še posebej se zahvaljujemo Turističnemu društvu Gradišče in vsem navzočim praporščakom, ki so s svojo navzočnostjo obogatili razvitje prapora.

Predsednik ČD Tišina
Jože Gobar

Franc Drožina – 90 let

Predstavniki našega društva smo bili na obisku pri Francu Drožini v Vatovljah v Brkinih. Franc je letos dopolnil 90 let.

Čebelari že od svojih otroških let, saj je že kot desetletni deček pomagal očetu pri čebelarskih opravilih ter prevzel vse obveznosti do čebel v očetovi odsotnosti med drugo svetovno vojno.

Še danes opravlja vsa čebelarska opravila za svojih 71 družin v AŽ-panjih.

Za Čebelarsko društvo Anton Žnideršič Ilirska Bistrica
Branko Skrt

Zapustili so nas

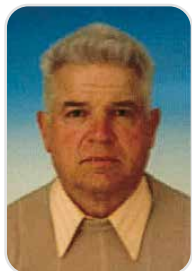
Jože Praznik 1941–2023

Novembra nas je za vedno zapustil odličen čebelar in prijatelj Praznik Jože - Pepi. Bil je član ČD Kokarje in ČZS od leta 1988. V Čebelarški družini Kokarje je aktivno deloval kot član nadzornega odbora, član upravnega odbora in član častnega razsodišča. Kot mentor je svoje čebelarstvo znanje nesebično prenašal novim čebelarjem. Poleg soustvarjanja in izvajanja programa ČD Kokarje je bil dejaven tudi na ravni ČZ SAŠA. Za aktivno delo mu je ČD Kokarje podelila odlikovanje Antona Janše III. stopnje. Za meddruštveno delovanje pa je pri ČZ SAŠA prejel odlikovanje Antona Janše II. stopnje. Dragi Pepi, v ČD Kokarje bomo nastalo praznino zapolnili s hvaležnimi spomini nate!

ČD Kokarje

Andrej Klinar 1936–2023

Decembra 2023 nas je v 87. letu zapustil čebelar Andrej Klinar s Plavškega Rovta, član z najdaljšim stažem v ČD Jesenice. Andrej, ki smo ga poznali kot vestnega čebelarja, je čebelaril z AŽ-panji od leta 1948. Vse čas je eksperimentiral s čebelami in iskal nove rešitve. Ko je le mogel, se je pridružil našim čebelarским

srečanjem in delil svoje izkušnje. Spoštoval je naravo in čebele so ga pri tem razveseljevale. Andrej, ohranili te bomo v najlepšem spominu.

ČD Jesenice

Franc Bačovnik

1949–2023

Dne 31. julija 2023 nas je po dolgotrajni bolezni zapustil prizadeveni član našega društva Franc Bačovnik. Po poklicu je bil rudarski tehnik. Čebelariti je začel leta 2009 v čebelnjaku, nekdanj v lasti ženinega očeta. Čebelaril je v AŽ-panjih. Bil je pobudnik in akter obnove šolskega čebelnjaka pri podružnični šoli v Šentilju pri Velenju, za kar je prejel čebelarstvo priznanje AJ III. stopnje. V mandatu 2013–2017 je bil tudi član disciplinske komisije društva. Člani se ga bomo s hvaležnostjo spominjali.

ČD Mlinšek Velenje

Franc Zupančič

1928–2023

Konec avgusta 2023 smo se poslovili od Franca, staroste našega društva. Franc je začel čebelariti v mladosti, kmalu po drugi svetovni vojni, v kateri je kot mladenič sodeloval v odporu proti okupatorju. Bil je dolgoletni član ČD Barje in v letih 1988 do 1990 tudi predsednik društva. Na zadnjem

občnem zboru ob 90-letnici društva smo mu nameravali izročiti posebno plaketo častnega člana, vendar se dogodka zaradi bolezni žal ni mogel več udeležiti. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ČD Barje

Marjeta Hergan

1945–2023

Prvega septembra 2023 smo se v Slivnici pri Mariboru poslovili od Marjete Hergan. Članica Čebelarkega društva Rače je bila od leta 1998. Čebelarila je z desetimi družinami v čebelarstvu Hergan, vse do slovesa v večnost. Prav tako je v društvu opravljala administrativna dela. Vsa leta je pisala članke za občinsko glasilo in časopis Večer. Na vseh čebelarških prireditvah, še posebno na dnevih odprtih vrat, je bila nepogrešljiva. Čebelarji smo ji hvaležni za vse njeno delo. Kot vestno, prijazno in gostoljubno jo bomo ohranili v spominu.

ČD Rače

Margareta Visočnik

1941–2023

Margareta (Greta) je čebelarstvo spoznala z možem Jakobom. Več kot pol stoletja je bila zvesta pomočnica v čebelnjaku ter pri skrbi za čebelje pridelke. Skupaj

sta skrbela za čebele doma v Razvanju in na moževi domačiji v Rančah ter jih vozila na pašo po Pohorju in Prekmurju. Pomagala je predati ljubezen in spoštovanje do čebel mlajšim generacijam. Dobila je zaslužno priznanje za čebelarstvo. Dokler ji je zdravje dopuščalo, je bila aktivna članica nekdanjega ČD Maribor Tabor, ki se je pred kratkim pridružilo ČD Peter Močnik Studenci Pekre. Člani društva te bomo ohranili v lepem spominu. Počivaj v miru.

ČD Peter Močnik
Studenci Pekre

Rado Julijan Lesjak

1948–2023

Čebele je vzljubil že v otroštvu in si kot osnovnošolec kupil prvo čebeljo družino. Po končanem študiju prava si je v Prlekiji ustvaril družino, lasten dom, manjše posetje in čebelnjak, v katerem je vestno in zavzeto čebelaril z 15 do 20 čebeljimi družinami celih 45 let. Svoje čebele je ljubkovalno imenoval kar »MOJE PIKICE«. Neizmerno jih je spoštoval, jim posvečal svoj prosti čas, ter se k njim zatekal po tolažbo in novo energijo. 19. septembra je omagalo njegovo utrujeno in bolno srce. A čebele niso ostale same, za njih bo skrbel sin Davorin. Rado Julijan Lesjak je za svoje delo prejel odlikovanji Antona Janše III. in II. stopnje. Člani Čebelarkega društva Ormož ga bomo ohranili v lepem spominu!

Ko skrbimo za čebele, skrbimo za prihodnost.

Zavedamo se, da brez čebel ni življenja, biotske pestrosti, ni skoraj tretjine hrane ... Kar pomeni, da ni prihodnosti. Zato s ponosom podpiramo svetovno znano slovensko čebelarstvo ter prispevamo k ohranjanju naše bogate kulturne dediščine, zaščiti okolja in investiramo v lepšo prihodnost, ki si je brez čebel ne moremo predstavljati.

NLB

47. Dnevi čebelarstva v Sloveniji

Celjski sejem, 16. in 17. marec 2024

19. MEDNARODNI Čebelarski Sejem

ČEBELARSKA ZVEZA
BJELOVARSKO-BILOGORSKE
ŽUPANIJE

ČEBELARSKA ZVEZA
"BILOGORA" BJELOVAR

3. - 4. 2.

2024.

Sejemski prostor
Gudovac

Na sejmskem prostoru Gudovac v Bjelovarju v organizaciji Bjelovarskega sejma d.o.o. in Hrvške čebelarke zveze bo 3. in 4. februarja 2024. potekal 19. MEDNARODNI ČEBELARSKI SEJEM. Sejem bo potekal v treh delih:

1. razstava in prodaja medu ter ostalih čebeljih pridelkov;
2. razstava in prodaja čebelarke opreme ter;
3. izobraževalni del

10. RAZSTAVA VINA
IN VINOGRADNIŠKE OPREME

KONTAKT:
Tel: +385(0)43/238-840
E-mail: bj-sajam@bj-sajam.hr
prodaja@bj-sajam.hr
www.bj-sajam.hr

TRADICIONALNA IZDELAVA
VSEH VRST AŽ-PANJEV
NAJBOLJŠI
SLOVENSKI
SMREKOV LES
ROGLJIČENI
(CINKANI) SPOJI

MIZARSTVO
KRZE
1938

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU
DESETIH AŽ-PANJEV
VAM PODARIMO
PRAŠILČEK

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
041-420-200
01-755-13-17

Uporabite čebelji koridor za
preprečevanje čebeljega
ropa!

5 kosov
za 29,80 €

PLINSKI SUBLIMATOR za oksalno kislino
Izboljšana verzija, večja plinska kartuša

Cena: 169 € +
brezplačna dostava

Brez elektrike!

Naročila na 031 536 229

Priporoča Čebelarstva Zveza Slovenije.
www.cebeljikoridor.si

www.plinskisublimator.si

ČEBELARSKI CENTER GORENJSKE
Rožna dolina 50a, 4248 Lesce

IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA
PRODAJA AŽ IN LR SATNIC

031/628 499
www.cricg.si
cebelarski.center@gmail.com

XV. DRŽAVNI ČEBELARSKI SEJEM
10.-11. februar 2024.
HALA 2 BEOGRAJSKEGA SEJMA
Dodatne informacije poiščite na spletni strani:
<https://spos.info/konacni-program-xv-drzavnog-pcelarskog-sajma/>

SPOS
ZVEZA ČEBELARSKIH
DRUŠTEV SRBIJE
www.spos.info

Izdelava prevoznih
čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

ADI KON-TAKT
REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON - PET 9-12 h 031 339 287
SPLETNA TRGOVINA 0-24 h
www.cebelarskaoprema.si

info.belokranjski-hram@t-2.si
Facebook – belokranjski hram

5 % popust pri gotovinskem nakupu
v vrednosti nad 100 EUR
za člane ČZS

ODKUP VSEH VRST MEDU.
ZA VEČ INFORMACIJ POKLIČITE
NA TELEFONSKI ŠTEVILKI:
040 745 750 ali 040 748 588

Čebelarstvo lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00

Predelava čebeljega voska in čebelarški pripomočki

A Deutsch Haseldorf 75, 8493 Klösch T +43 3475 2270
M info@wachs-hoedl.com W www.wachs-hoedl.com

Satnice iz lastnega voska

-Možnost ogleda predelave lastnega voska od 20 kg ali
starih satnic od 50 kg naprej, v nove satnice.
Obvezna predhodna telefonska najava.

-Menjava voska od 1 kg naprej.
AŽ in LR vedno na zalogi.

-Velika izbira čebelarških
pripomočkov.

Več informacij na:

wachs-hoedl.com

BeeConn

@beeconn.si f
beeconn.si i

www.beeconn.si | info@beeconn.si | 03/567 07 34

NOVO!

BeeConn Premium Set

Vse kar potrebujete za uspešno čebelarjenje.
Člani ČZS imate ob nakupu 5% popusta.

Vsem kupcem se
zahvaljujemo za
izkazano zaupanje
v preteklem letu. Voščimo
Vam veliko zdravja, osebne sreče
in Vas vabimo v našo trgovino tudi
v letu 2024.

Naj med!

BOGATA PONUDBA TOČIL
ZA VSAKEGA ČEBELARJA

TOČILO 4S S CEDILNO POSODO
visoka stabilnost med točenjem

KALUP ZA VILVANJE SATNIC
AŽ, LR, DB

ČEBELJE POGAČE MEDOPIP

-Medopip plui
-Medopip standard
-Medopip nožepina

KUHALNIK VOŠČIN PARNI Ø 63 CM
Z IZOLACIJO, 2,5 KW

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410
info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

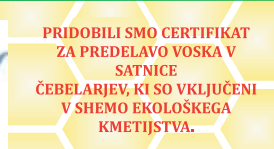
MATIČNA REŠETKA

VSE ZA OBNOVO PANJEV

PLASTIČNA
OBEŠALA

PRIDOBILI SMO CERTIFIKAT
ZA PREDELAVO VOSKA V
SATNICE
ČEBELARJEV, KI SO VKLJUČENI
V SHEMO EKOLOŠKEGA
KMETIJSTVA.

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME
TRGOVINA - ČEBELARSTVO

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrije 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM: 031 351 964

E-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

Delovni čas: od pon. do čet.:

9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00,

pet.: 9.00 - 15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBILNE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

IZOLACIJSKE
PENE

KOZICA ZA SATNIKE

SATNIK AŽ,
LR, LR2/3

Spoštovani čebelarji!
Ob izteku letu se Vam
zahvaljujemo za izkazano
zaupanje in Vam želimo vse
dobro v letu 2024.

Naj med!
Se vidimo!

TESTNA
MREŽA

POGAČA APIFONDA
PAKIRANA PO
1 kg ALI 2,5 kg

SATNICE

IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.

MOŽNA JE

IZDELAVA SATNIC IZ

LASTNEGA VOSKA

OD 20 kg DALJE.

OGLEDITE SI IZDELAVO

SATNIC NA

NAŠI SPLETNI STRANI.

KIPGO
ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
(05) 368 45 80, (05) 368 45 81
GSM 051 614 683

www.kipgo.net; kipgob@gmail.com

PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA

(01) 729 61 30, GSM 051 352 952 e-pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

OBIŠČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

-PANJI
-OPREMA ZA
PANJE
-SATNICE
-ZAŠČITNA OPREMA
-OSTALI ČEBELARSKI
PRIPOMOČKI
-OPREMA IN
PRIPOMOČKI ZA
ODKRIVANJE
SATOV
-TOČILA
-CEDILA
-OPREMA ZA
SEGREVANJE
MEDU
-OPREMA ZA
POLNJENJE
MEDU
-EMBALAŽA.

12 V in 230 V

IZDELUJEMO:
-PRAŠILČKE: 3S,
4S, 5S, 7S
-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E 9S,
10S, po naročilu 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3

PARNI TOPILNIKI
VOŠČIN, SONČNI
TOPILNIKI LESENI IN IZ
NERJAVEČEGA
MATERIALA ZA
1 ALI 2 SATNI
PREŠE ZA VOŠČINE

ZAŠČITNA
OPREMA ZA
DELO S
KISLINAMI

IZOLACIJSKA
PENA ZA
AŽ-PANJE

NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!

ZABOJNIKI ZA PREVOZ
AŽ PANJEV

GRELCI
MEDU

NALEPKI ZA MED,
CVETNI PRAH, MEDENE
PIJAČE IN PRELEPKI
od 0,28
EUR/POLO

Čebelarjem z
veljavno člansko
izkaznico priznamo 5 %
popusta pri gotovinskem
nakupu nad 100 EUR v
naših prodajalnah.